

2000 MARELE JUBILEU AL NAȘTERII DOMNULUI
JUBILEUL NAȘTERII LUI MIHAI EMINESCU 150

credința
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL X
Nr. 5/113

Mai
2000

16 pag. - 5000 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINA

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANȚA, ELVEȚIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

IMAGINEA ROMÂNIEI

Imaginea unei țări în lume se construiește atât din contribuții individuale, cât și dintr-un efort colectiv, adică prin organisme reprezentative. Și tot imaginea unei țări (pentru că ea este o reflexie sufletească) este mai mult decât starea ei la un moment istoric dat. Adică imaginea unei Rusii creștine ce a dat pe Dostoievski rămâne chiar și în perioada revolută a celor 70 de ani de bolșevism. Pentru că, iată, comunismul s-a dus, iar imaginea Rusiei, cu una din încărcăturile ei eterne (Dostoievski), rămâne.

Este evident că mass-media globală oferă în primul rând imagini ce trebuiesc consumate (la propriu) și apoi uitate. Iar lumea în care trăim este oarbă, surdă și respinge orice sugestie ce i-ar schimba direcția de mers. Pentru că există o direcție clară, a cărei imagine apocaliptică este dată de o "gay parade" din Sydney, ori de bombardarea de către NATO a bisericilor ortodoxe și a altor obiectivbe civile (cu tot cu civili), în timpul nopții de Înviere, în întreaga Yugoslavie. Prezentarea albului drept negru, și a minciunii drept adevăr, este o armă veche de când lumea ce a "prins" acolo unde credința nu a fost suficient de tare.

Așadar, undeva în *această* ierarhie a "valorilor" se va plasa orice imagine (a unei întâmplări, persoane, fenomen). Adică, ce nu se potrivește dezmățului și apostaziei generale va fi ignorat (în cel mai fericit caz), iar orice contribuție la subminarea adevăratei ierarhii (individ-neam-Dumnezeu) va fi mult lăudată și recompensată.

Dar căutarea și exportul unei imagini a României în lume devin inutile în cazul în care românii ar dori și ar ajunge să se identifice cu lumea (cu modelele ei nivelatoare, în ofertă) și să rezoneze odată cu ea. Însă dacă noi, românii de astăzi, ne vom aduce aminte de Neam (adică de existența noastră dincolo de timp) și vom dori din răsputeri să fim noi înșine, atunci să ne așteptăm ca imaginea României să fie permanent boicotată, scoasă din câmpul vizual al lumii. Acest lucru se întâmplă oricum, în raport cu gradul de afirmare a eului național. Așa cum Mincinosul, stăpân al acestei lumi, simte de departe mirosul de tămâie și se ferește, tot așa și uneltele acestuia (masoneria, evreii și organizațiile mondialiste) au antenele "ciulite", capabile să sesizeze orice manifestare naționalistă și mărturisire a lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ce ar pune planurile lor în pericol.

Chiar persoane și instituții din România, cu voia sau fără voia lor sunt atrase în vârtejul unei furii bezmetice pusă să șteargă orice urmă de creștinism.[1]

Cele câteva exemple de mai jos sunt legate de practica aceasta "văzută", dar tot mai greu de observat, de a oculta adevărul, fie el istoric, politic ori social. Răspunsul la aceste minciuni?

Petru GOLEȘTEANU

(continuare în pag. 2)

1. O amplă spicuire ("The Saturday Age", 16 Octombrie 1999) din statistica oficială în ceea ce privește religiile din Australia: sunt menționați 4.353 de păgâni, 2.091 de sataniști și 1.849 de vrăjitori. Aflăm mai departe despre existența a 105.000 de evrei care se roagă în 180 de sinagogi, și că numărul musulmanilor se ridică la 200.885, aproape la fel de mulți ca budiștii (199.812). Statistica mai spune că doar 10% dintre australieni participă la slujbele duminicale chiar dacă 71% din populație se declară creștină (catolici, anglicani, unitarieni). Apoi știm că 16,8% dintre australieni nu au nici o religie. Ce este deosebit în legătură cu acest articol-colaj apărut în numitul cotidian ce apare la Melburne, este că "se uită" Ortodoxia. Cei aproximativ 1 milion de ortodocși (Greci, Sârbi, Ruși, Români, Libanezi, Bulgari, Egipteni, Macedoneni, Sirieni, etc.) nici nu există!!!

(urmare din pag.1)

Nu trebuie pierdut timp, pentru că de foarte multe ori minciuna creşte prin lipsa noastră de acţiune.

***

În august 1999, comentatorii mas-mediei internaţionale au oferit pe larg detalii despre eclipsa totală de soare, eveniment ce aducea în atenţie şi România. Cu acest prilej reportajele TV "amintesc" de un "obicei" românesc de a arde (a da foc) o paiaţă/sperietoare în formă de cruce, spre a alunga... duhurile rele, cum s-ar fi întâmplat în Bucureşti, în chiar timpul eclipsei. Deci superstiţiosul popor român crede în astfel de lucruri, situându-se astfel, din punct de vedere spiritual, în Africa animistă - acesta este mesajul imaginilor comentate şi transmise de CBS, ABC, etc. Chiar dacă pare greu de imaginat pentru cititorii Români, dar aceste reportaje (tot mai numeroase) sunt "construite" de adepţi ai marxismului. Cum altfel s-ar putea explica ocultarea mesajului acelui "happening", pentru că în realitate era vorba de arderea "Stafiei comunismului", un eveniment artistic (poate discutabil), dar pus în scenă pentru a puncta cu totul altceva decât s-a relatat.[2]

***

Harta globului pământesc (supliment al revistei "National Geographic" din August 1999, ce apare într-un tiraj de milioane de exemplare) înfăţişând ariile limbilor vorbite, indică drept limba Maghiară singura limbă vorbită în Transilvania! Nu, nu este o greşeală de tipar ori o neglijenţă a cartografilor, datorită dimensiunii mari a hărţii în raport cu detaliul la care ne referim. Iată, prin comparaţie, minoritatea turcă din Bulgaria este indicată prin două mici "insuliţe" de altă culoare. Dar România arată pe hartă pur şi simplu înjumătăţită, printr-un adevărat rapt teritorial şi nu doar lingvistic. Iar în aceiaşi zonă geografică, limba vorbită în teritoriul numit Republica Moldova aflăm că este... moldoveneasca. Este ca şi cum Austriecii ar vorbi austriaca.

Oricum, textul eseu-reportaj ce constituie 'miezul tare' al acestui număr din "National Geographic", este în ton cu fantezia cartografică, având acelaşi sens ideologic al ştergerii graniţelor de stat. În aceste pagini se face o adevărată apologie marxismului: Marx fiind un adevărat profet, descriind încă din timpul vieţii sale, toată complexitatea socio-politico-economică a globalismului din zilele noastre. Să sperăm că harta amintită va rămâne doar o proiecţie (şi nu un proiect) pe hârtie a unor fantezii izvorâte din minţile cartografiate cu roşul trufiei lui satan.

***

"Europa de Est pentru începători" este un fel de manual (alternativ ca mai toate manualele alternative) ce este achiziţionat şi apoi recomandat de bibliotecile şcolare din lumea anglo-saxonă. Această carte face parte din colecţia "Pentru începători" ("For Beginners") unde s-au mai editat zeci de alte titluri, cum ar fi "Marx (sau Freud, Lenin, Mandela, Budha, Postmodernismul, Mafia, Holocaustul, etc.) pentru începători". Acest volum este o caricatură (în formă cât şi în conţinut), gândit probabil pentru uzul cititorilor mai puţin avizaţi de faptul că, să zicem, macaroanele nu cresc în copaci. Chiar aşa "simplificată", această carte ar fi trebuit să conţină datele de bază. Spre exemplu la capitolul *limbi vorbite* în spaţiul est-european, sunt trecute numai cele slave şi Maghiara (limba "moldovenească" este şi a inclusă aici). Limba Română apare ce-i drept, dar nu la capitolul amintit, ci doar pe undeva, ca o referinţă ce se pierde în stufoşenia textului.

***

Bibliotecile şi librăriile din Australia au extrem de puţine materiale despre România. Căutând într-un database (local ori prin reţeaua Internet), informaţii în limba engleză despre istoria, geografia, politica şi cultura României, afli că bibliotecile nu deţin decât câteva titluri de carte, şi acelea din anii 50'-60'-70'. Acest lucru este valabil, din păcate şi în alte părţi ale lumii: SUA, Canada, Noua Zeelandă, etc. (informaţie uşor de verificat folosind Internetul).

Spre exemplu, sunt doar trei cărţi despre România, ce se găsesc în rafturile bibliotecii municipale din Dandenong, Victoria.[3] Toate sunt de dată relativ recentă (1991-1995) şi scrise de străini şi apărute la edituri din străinătate. Sunt ediţii ieftine (de "popularizare"), unde lucrurile importante nu sunt amintite, iar altele nesemnificative dar senzaţionale ("Dracula") sunt comentate pe larg. Toate aceste trei cărţulii sunt cartonate şi au pe cotor înscrisul "Romania"; diferenţa dintre acestea este minoră în raport cu informaţia oferită. Iată seria "Don't Forget Us" ("Nu ne uitaţi") ce se ocupă de "istoria, cultura şi stilul de viaţă" a diverselor popoare vitregite de soartă din ţările: Vietnam, Somalia, Bosnia, India, China, Palestina (!); Kurdistan (!) şi România. La aproape şase ani de la aşa-zisa revoluţie anticomunistă, România se plasa (şi se plasează) alături de cele mai sărace ţări din Africa şi Asia!

În mai toate aceste cărţi, alipirea teritoriilor româneşti la Regatul României se cheamă... anexare sau cucerire. Apoi majoritatea fotografiilor (şi sunt multe) reprezintă ţărani sau muncitori jerpeliţi şi cu feţele tumefiate de muncă.[4] Absolut adevărat! Pentru că o atât de multă nepăsare şi complicitate la această stare, a tuturor conducătorilor ţării din ultimii 60 de ani, nu a putut duce decât la o tot mai mare înrăutăţire a vieţii adevăraţilor creatori de avuţii materiale ale României. Este nerăsplătită această muncă... dar cum şi munca este o formă a rugăciunii, Dumnezeu are grijă de credincioşii Săi!

***

Un supliment al cotidiasnului "The Australian" (Noiembrie 1999) prezintă cu destul de multe detalii situaţia economică şi financiară (furnizând şi date social-politice) a ţărilor Europei. României i se oferă un spaţiu egal (în rând cu ţările est-europene), dar ce surprinde este drapelul naţional cu stema comunistă. Acum, ori editorii nu cunosc existenţa unei alte steme oficiale ce a înlocuit pe cea comunistă (vină de care se fac părtaşi şi reprezentanţii României aici, în Australia, ce ar fi trebuit să promoveze imaginea oficială), ori nu dau nici o importanţă acestui aspect. Şi în acest ultim caz, ce nu este cu totul surprinzător (a se vedea relaţiile economice foarte strânse ale Occidentului cu China comunistă), prezenţa românească în Australia trebuia să se fi simţit cel puţin la nivelul unei minime "reclame".[5]

Boicotarea informaţiei despre România s-a făcut în primul rând din interiorul României, atât în perioada comunistă cât şi în anii 1990-1999. Chiar dacă pare o idee "învechită" în această eră a computerelor, tot cartea rămâne sursa principală de învăţătură la orice nivel al unei şcoli, în orice colţ al lumii. Donaţia de carte pentru biblioteci din partea ambasadelor/Ministerului de Externe şi asociaţiilor culturale lipseşte cu desăvârşire din preocupările acestor instituţii. Şi se face atâta caz de imaginea României în lume!"Recolta" a ceea ce nu s-a făcut timp de zeci de ani, se vede astăzi foarte clar. Nimeni, inclusiv cel care a trecut cât de cât prin şcoli, nu ştie mai nimic despre România. Practic vorbind, dacă cel puţin 10-15 cărţi în engleză (sau franceză, germană etc.) ar exista în fiecare bibliotecă universitară (dar şi locală, de stat, etc.) din marile oraşe ale lumii, cu referinţă la istorie, cultură, georgrafie, economie, etc., s-ar rezolva, în timp multe lucruri de care acum ne plângem. Aşa cum ce nu s-a făcut timp de zeci de ani, se vede acum, la fel, ceea ce s-ar putea face la timpul prezent, va da roadele într-un viitor, sperăm nu tocmai îndepărtat. Şi aceasta la un preţ extrem de mic. Dar din păcate nu există nici un pic de voinţă în acest sens, la nici unul din organismele reprezentative româneşti din străinătate.

Se poate aştepta mult şi bine până când bibliotecile Occidentului vor cere titluri de carte spre achiziţionare! Dacă instituţiile româneşti abilitate pentru a face propagandă culturală (şi de afirmare a României) în străinătate nu oferă nimic publicului avid de orice "imagine", probabil tot organismele internaţionale vor face ceea ce ştiu: cărţulii bogat ilustrate cu "exoticul" plai românesc populat cu oameni cerşind (individual sau în grup) bancnote verzi, îndestulătoare... Şi iată imaginea lumii: "Piramida care face cu ochiul" (parcă aveam o vorbă cu banul şi proprietarul ochiului!) ce striveşte popoare, în marşul său zornăitor. Singurul lucru pe care putem să-l facem este să ne ferim de acest chip cioplit ce atentează la mântuirea noastră. Imaginea noastră căreia trebuie să-i facem "reclamă" este cu totul alta, dar ea apare numai când ne reflectăm în icoana Maicii Domnului, rugându-ne.

Şi cine va mai putea spune că nu este aceasta imaginea României?

2. Nici nu este de mirare această percepţie a evenimentelor, dacă până şi o corespondentă din România (A.R. Turcea) pentru SBS Radio (Special Broadcasting Services - Australia) în limba română, vorbeşte despre "obiceiul" Românilor de a pune usturoi pe la uşi, în noaptea Sfântului Andrei, pentru a alunga spiritele rele. În afara acestui "senzaţional", transmisia respectivă (29 Noiembrie 1999) nu a amintit nici un alt lucru despre Ocrotitorul României şi evenimentele istorice legate de această zi.

3. Dandenong, situată în aria metropolitană a statului Victoria, Melbourne, este cea mai mare suburbie având şi cea mai mare diversitate în ceea ce priveşte componenţa etnică; numărul românilor este poate cel mai mare în comparaţie cu alte suburbii.)

4. În ochii occidentalului, imaginile de acest gen devin cu adevărat parte a unui peisaj african. Ei, occidentalii nu văd tragedia unui popor creştin, obidit şi supus la chinuri şi privaţiuni, ci doar aşa, un "trib de albi", ce întâmplător se găseşte în Europa. Şi aceasta deorece locuitorii "lumii libere" sunt sclavi ai banului la fel cum sunt şi prezenţii şi foştii conducători (din ţară sau străinătate) ai României. Iar "dărnicia" acestora este legată tot de câştigul material: "Ce reducere la taxă pot avea pentru o cutare donaţie?"

5. Până în anul 1995, acelaşi drapel naţional având stema socialistă cu secera şi ciocanul a fluturat la Open-ul Australian de tenis de la Melbourne, unul din cele patru mari turnee de tenis ale lumii. La apelul unui grup de români şi cu eforturi considerabile (nu se găsea un steag fără stema socialistă!) "imaginea" a fost schimbată.

APOCALIPSA ȘI ANUL 2000

Dumnezeu nu ține cont de soroacele fixate de oameni

Pr. GHEORGHE CALCIU

Ca de fiecare dată când se apropie un ceas al delimitărilor vremii, apar tot felul de supoziții privind sfârșitul lumii. Aceste fenomene s-au întâmplat mereu, în special atunci când a fost un soroc de mileniu sau când lumea a fost zguduită de evenimente tragice – cutremure, războaie etc. – care cresteau mizeria generală, suferința și disperarea în sânul omenirii. Este neîndoielnic că evenimentele tragice universale – vorbesc de calamități – sau războaiele, cu tot cortegiul suferințelor umane, sunt, într-un fel sau altul, "semne ale vremii", dar asta nu înseamnă că atunci va fi sfârșitul. În ceea ce privește sorocul anilor, în special al mileniilor, este în afara oricărei îndoieli că a lega sfârșitul lumii de aceste soroace înseamnă a-I aplica lui Dumnezeu măsurile omenești. Numărarea anilor și dimensiunea lor este o măsură omenească, pe care Dumnezeu ne-a dat-o în clipa în care începe istoria văzută, adică începutul Creației. Aceasta se desfășoară în timpul și spațiul create de Dumnezeu odată cu apariția universului văzut. El a rânduit stelele, luna și soarele spre măsura vremilor noastre, dar nu și-a condiționat niciodată pronia de astfel de soroace. Dumnezeu nu trăiește în timp și este greu de crezut că are nevoie, ca noi, de împlinirea sorocului de o mie sau două mii de ani, pentru a-și pune în aplicare planul de desăvârșire a lumii, hotărât în *Sfatul de Taină al Sfintei Treimi* din eternitate.

Creștinii, dar și necreștinii – mă refer mai ales la anumite secte derivate din iudaism, chiar dacă sunt amestecate cu elementele de doctrină creștină – au prevestit totdeauna sfârșitul lumii la soroace de timp sau la catastrofe. Uneori au mers atât de departe încât și-au vândut averile celor care nu credeau în sfârșitul lumii și, îmbrăcându-se în haine albe, s-au suit pe munți spre a-L primi pe Iisus Hristos Judecătorul. Iisus nu a venit. Deziluzia și regretul pierderii averii au tulburat o vreme pe actorii acestei piese, dar apoi faptele s-au uitat, iar povestea s-a repetat de multe ori, cu alte secte sau alte generații. Numai ortodocșii și catolicii nu s-au implicat în astfel de istorii, chiar dacă unii s-au lăsat ispitiți să creadă în sfârșitul lumii, atunci ca și acum. Biserica însă, în magisteriul ei, a descurajat astfel de manifestări și a insistat pe spusele lui Iisus referitoare la sfârșit: *"Dar de ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl"* (*Mt.* 24, 36).

Literatura eshatologică, relativă la cea de a doua venire a Mântuitorului și la sfârșitul lumii, nu este numai o angoasă creștină. Când Iisus a venit în lume, literatura eshatologică evreiească era atât de bogată și atât de presantă, încât sute de "apocalipse" circulau printre iudei, toate vorbind de un sfârșit apropiat: venirea lui Mesia, terminarea acestei lumi corupte de păcatul adamic, instalarea unei noi împărății cerești, în care neamul evreiesc trebuia să-și aibă poziția lui sacră de "popor ales", confirmată de Iehova.

Creștinismul primar trăia și el în aceeași atmosferă eshatologică după moartea și Învierea lui Iisus. Pentru creștini, istoria omenirii fusese consumată, redempțiunea, pe de o parte, și condamnarea, pe de alta, se împliniseră, nimic nou nu se mai putea întâmpla în lume, decât instalarea unui "cer nou" și a unui "pământ nou", cum spune Sf. Apostol Petru: *"... vi se cuvine vouă să umblați întru viață sfântă și în cucernicie, așteptând și grăbind venirea Domnului, din pricina căreia, cerurile, luând foc, se vor nimici, iar stihiile aprinse se vor topi. Dar noi așteptăm, potrivit făgăduințelor Lui, ceruri noi și pământ nou, în care locuiește dreptatea"* (*2 Petru* 3, 11-13). Evident, însuși Sf. Apostol Petru credea că sfârșitul este aproape și că, printr-o pocăință fierbinte, creștinii puteau grăbi sfârșitul, către care inima lor, plină de iubirea lui Iisus, aspira fierbinte.

La rândul său, Sf. Apostol Pavel învăță și el despre a doua venire și despre Antihrist ca apropiată "plinire a vremii", dar el face aluzie la o anumită piedică, precizată credincioșilor tesaloniceni într-o convorbire anterioară, așa că nu mai detaliază asupra piedicii. Însă și pentru el sfârșitul lumii nu era departe, deoarece Antihristul era deja în lume, numai că din cauza piedicii amintite, încă nu se putea manifesta: *"Potrivnicul, înălțându-se mai presus de tot ce se numește Dumnezeu, sau e făcut pentru închinare, așa încât să se așeze el în Biserica lui Dumnezeu și pe sine să se dea drept Dumnezeu. Nu vă aduceți aminte că, pe când eram încă la voi, vă spuneam aceste lucruri? Și acum știți ce-l oprește ca să nu se arate decât la vremea lui. Pentru că taina fărădelegii se lucrează, numai că este unul care o ține acum pe loc, până ce va fi dat la o parte"* (*2 Tes.* 2, 4-7) Este foarte greu să înțelegem la ce se referă Apostolul Neamurilor, pentru că ei vorbește despre ceva cunoscut tesalonicenilor. Oricum, este evident că aceste versete erau destinate să potolească tendința prea evidentă a celor din Tesalonic de a se pregăti pentru iminența venirii celei de a doua a lui Hristos, părăsind lucrul și rugăciunea în lume și privind numai spre apariția Judecătorului.

Fenomenul așteptării înfrigurate a sfârșitului lumii din momentul de față, legat de sfârșitul mileniului nostru, și încercarea de a identifica în diferite persoane istorice figura lui Antihrist nu fac decât să reia, în versiune contemporană, încercările făcute de mistici necontrolați și neacceptați de Biserică, de a descifra în sute de persoane, în perioade istorice diferite, pe Antihristul profețit de Sf. Ioan, începând cu Nero și sfârșind cu Hitler sau Stalin. Aceste identificări au trecut prin toate perioadele istorice și "antihriștii" erau identificați nu numai pe baze biblice, ci și pe cele naționale: Napoleon Bonaparte pentru ruși, ca și Hitler în epoca noastră, sau Stalin pentru popoarele din lagărul comunist etc. Deoarece în Epistola Sf. Pavel referitoare la aceasta sunt unele conotații care ne duc la idea că "potrivnicul" (Antihristul) ar putea fi nu o persoană, ci un grup, unii creștini de astăzi (și nu numaidecât dintre sectanți) sunt înclinați să vadă pe Antihrist în anumite organizații internaționale – ONU, NATO, UNESCO – asimilate abrupt "conspirației masonice", un fel de "antihrist de grup", care se substituie *Bisericii* sau ideii naționale, manipulează populația, decide destinul națiunilor și se instituie ca un organism universal cu resorturi presupus oculte.

Semnele sfârșitului, despre care vorbește Mântuitorul în cuvântarea eshatologică din capitolul 24 de la *Matei*, este foarte clar pentru cine citește cu atenție. Iisus începe prin a ne preveni: *"Vedeți să nu vă amăgească cineva"* (24, 4). Apoi enumără toate nenorocirile care se vor abate asupra lumii, pe care le vedem și astăzi și care niciodată nu au lipsit din lume: cutremure pe alocuri, războaie, ridicarea *unui neam* împotriva altui neam, foamete, ciumă sau alte epidemii, asupriri, arestări ale credincioșilor, ucideri, prooroci mincinoși, sminteală, răcirea iubirii. Toate aceste fenomene au fost mereu, dar ele nu au adus sfârșitul. Ele puteau fi referiri pentru creștinii din Iudeea, pe care Iisus îi pregătea pentru persecuție și pentru nenorocirile care se vor abate asupra poporului evreu, pentru că Iisus le spune celor credincioși să fugă în munți, să se ascundă, ceea ce ucenicii și discipolii lor au și făcut atunci când Titus a cucerit Ierusalimul. De unde se vede ca apostolii au înțeles exact ce voia Iisus să spună și că numai noi facem confuzii, pentru că spusele Mântuitorului par a fi fost întrerupte de întrebări ale apostolilor pe care Evanghelistul nu le menționează, dar este limpede că revenirile în cuvântarea Domnului, când la cele ce se vor întâmpla celor din Iudeea, când la sfârșitul veacului, erau determinate de întrebări. În fond, de ce ar fi sfătuit Mântuitorul pe ucenicii Lui să fugă în munți atunci când toate acestea se vor întâmpla? Nimeni nu poate scăpa de sfârșitul lumii, oriunde s-ar ascunde...

Există însă un verset care aruncă o lumină limpede asupra timpului împlinirii vremii și care nu ne lasă să fabulăm fără a încălca adevărul Scripturii: *"Și se va propovădui această Evanghelie a Împărăției în toată lumea, spre mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul"* (24, 14). Acest verset pare, la prima vedere, a da dreptate celor care susțin că sfârșitul mileniului înseamnă și sfârșitul lumii. Ținând cont de extensiunea extraordinară a mijloacelor de comunicare din prezent, de contactele dintre persoane, în mod direct, de telefon și de Internet, se mai poate spune că există neamuri care nu au auzit cuvântul Domnului, cărora nu li s-a propovăduit acest cuvânt, propovăduire menită *să grăbească venirea Domnului*, cum spune Sf. Apostol Petru? Incontestabil că există. Să nu uităm cuvintele exacte folosite de Iisus. El spune: *se va propovădui*. Propovăduire nu înseamnă informare, nici măcar anunțare – *kerigma*. Propovăduire înseamnă a anunța cu intenția de a converti, de a aduce la credință, și sunt nenumărate neamuri cărora nu li s-a propovăduit decât în taină și de la om la om. Mă refer la țările unde creștinismul este interzis, uneori chiar sub pedeapsa morții, propovăduirea în întregul neam nefiind posibilă. Mă refer la popoare primitive trăind prin codrii Amazonului, unde mereu se descoperă triburi care nu au avut nici o legătură cu predicatorii. Și mai este ceva la care trebuie să ne gândim: una este predicarea cuvântului biblic și alta este mărturia mincinoasă care rătăcește mai mult decât necunoașterea.

Oare propovăduirea creștinismului de către anumite secte, ca Martorii lui Iehova, Mormonii sau altele, nu sunt o piedică grea în răspândirea *adevăratei credințe* la toate neamurile? Am auzit de grupe de mormoni care vin pe la casele oamenilor vorbindu-le despre sfârșitul lumii și chiar caută să se instaleze în casele lor – dacă îi văd prea naivi – spre a-i "feri de o mare nenorocire care îi așteaptă" din cauză că nu cunosc "adevărul credinței" (care ar fi cel mormon).

Pe de altă parte, grupurile extremiste, așa-zise creștine eshatologice, înțelegând greșit cuvintele Sf. Apostol Petru din citatul de mai *sus* (*2 Petru* 3, 11-13: "... așteptând și grăbind venirea Domnului"), cred că ei pot grăbi această venire prin acte de terorism, prin atacuri armate împotriva altor confesiuni *sau religii*, prin crearea unei stări de haos și durere care ar determina pe Mântuitorul să vină mai curând. Toate aceste acte sunt intenționate de-a lungul anului 2000. În Israel, unde se crede că va avea loc Judecata din urmă, astfel de grupuri s-au și strecurat, dar autoritățile israeliene, înștiințate de intențiile lor, au luat măsuri: pe unii i-au expulzat, pe alții îi țin sub supraveghere. Asta însă nu înseamnă că toate grupurile sunt cunoscute, sau că nu s-ar putea produce asemenea tulburări și în alte părți ale lumii.

În afară de aceste incidente posibile, dar care, fără îndoială, vor avea caracter restrâns, de grupuri excesive, există încă un eveniment pe care creștinii îl consideră ca avînd o semnificație eshatologică și care poate grăbi venirea lui Iisus. Pentru prima dată, de la începuturile așezărilor creștine în Țara Sfântă, înșiși creștinii au hotărât închiderea bisericilor din Ierusalim, ca protest împotriva hotărârii guvernului israelian de a da permisiune musulmanilor să construiască o geamie exact în fața Bisericii Nașterii Domnului din Nazaret, geamie uriașă, care ar masca total vechea biserică creștină. În ciuda protestelor creștine, hotărârea autorităților evreiești a rămas, cel puțin deocamdată, neschimbată.

Unele Biserici creștine văd în acest act al guvernului israelian o alianță anticreștină cu musulmanii, spre a persecuta creștinismul și spre a împiedica accesul pelerinilor la Locurile Sfinte. Închiderea bisericilor este forma de protest creștină luată de liderii creștini locali, un fel de grevă tăcută și îndurerată. Pentru grupurile eshatologiste, acest fapt, petrecut chiar la finele mileniului doi, capătă semnificație apocaliptică, fiind văzut ca un ultim "asalt al Satanei" împotriva credinței, încercând să împiedice

(continuare în pag. 6)

EVREII - AGENTI AI COMUNISMULUI

În contextul responsabilităţilor pentru persecuţia evreilor în cel de al doilea război mondial, România se găseşte într-o situaţie care nu-i face cinste. Glasul celor care ar fi avut datoria să afirme puternic că "românii nu sunt un neam de ucigaşi" a tăcut în momentele în care eram stigmatizaţi cu învinuirea de a fi participat activ la holocaust. Faptul că preşedintele Ion Iliescu a tăcut la inaugurarea Memorialului Holocaustului de la Washington, că nu a protestat când a văzut cifra de 400.000 de victime puse în sarcina românilor, nu este surprinzător. Domnia Sa nu este român, este *comunist*, iar în această calitate nu se simte obligat şi dator să ia apărarea unui neam cu care nu mai are nimic în comun. Pentru preşedintele postdecembrist al României, *"idealurile nobile ale comunismului"* sunt mai presus de măruntele noastre amărăciuni valahe. Surprinzător însă este faptul că, în faţa unei asemenea grave învinuiri, "inteligheţia" română nu s-a solidarizat într-o acţiune de protest, alături de care ar fi trebuit să fie prezent corul personalităţilor politice de toate culorile, personalităţi care altfel se întrec în a se recomanda ca apărătoare ale prestigiului, intereselor şi imaginii României în lume.

Iată însă că în ciuda servilismului clasei noastre "de sus" faţă de opinia politică impusă de Occident în problema evreiască, ne vine în ajutor o conştiinţă în care flacăra respectului faţă de adevăr se dovedeşte a fi mai puternică decât interesele, deloc neglijabile, ale acestei lumi trecătoare.

Alexandru Şafran

Este vorba de Alexandru Şafran, rabinul-şef al Genevei. Eminenţa Sa, originar din România, a fost conducătorul spiritual al comunităţii evreieşti din România în perioada celui de al doilea război mondial, adică tocmai în perioada în care românilor li se pune în sarcină participarea la genocidul împotriva evreilor.

Din alocuţiunea ţinută în faţa Senatului, dincolo de aprecierile măgulitoare la adresa poporului nostru, căruia îi scoate în evidenţă "spiritul de toleranţă şi înţelegere", reţinem următoarea frază (care ar fi trebuit înscrisă pe Memorialul Holocaustului în locul cifrei de 400.000 de evrei despre care se pretinde că ar fi fost exterminaţi în România): *"România, din punct de vedere al deportărilor evreilor în Polonia, se situează în rândul puţinelor ţări europene cotropite de nazişti care nu şi-au trimis copiii să moară la Auschwitz"*.

Cuvinte cu o grea încărcătură de adevăr, pe care ne sfiim să le comentăm. Ele au darul să restabilească adevărul despre controversata perioadă a istoriei României sub dictatura antonesciană, cu o putere de convingere superioară oricăror concluzii bazate pe declaraţii date cu rea-credinţă, cifre statistice măsluite, sau investigaţii conduse tendenţios, aşa cum au fost făcute toate investigaţiile întreprinse de forurile iudaice după terminarea celui de al doilea război mondial.

23 august 1944, urmat de ocuparea României de Armata Roşie, a schimbat esenţial raporturile de până atunci dintre români şi evrei, prin introducerea unei noi dimensiuni în structura acestor raporturi: **comunismul.**

Dacă în 1916, după ocuparea unei părţi din ţară de către germani, evreii, cu rare excepţii, s-au pus în slujba trupelor străine de ocupaţie, îndeplinind funcţii mărunte de trepăduşi şi informatori pe lângă comandaturile germane, după 23 August 1944, ei au participat activ la procesul de *comunizare* a României. O participare care nu trebuie să surprindă, cunoscând faptul că paternitatea tuturor formelor de socialism aparţine, în exclusivitate, evreilor. Evreii au inventat comunismul, prin Marx, şi forma lui evoluată, aceea de "socialism ştiinţific", creându-i ca temei teoretic o concepţie filozofică proprie, încropită artificial din materialismul lui Feuerbach şi dialectica hegeliană, filozofie denumită "materialismul dialectic şi istoric" - un hibrid de o valoare îndoielnică, pe care inteligheţia europeană de stânga l-a ridicat la rangul de "evanghelie" a secolului XX. Semn de degenerescenţă spirituală care explică multe dintre convulsiile care au tulburat echilibrul politic, economic, social şi mai ales *moral* al lumii din ultimul timp. Şi tot evreii au fost aceia care au transpus această filozofie aberantă în forme politice reale, prin intermediul partidelor social-democrate şi socialiste, dar mai ales prin partidele comuniste, care au aplicat preceptele marxiste până la ultima consecinţă, proces ajuns la suprema împlinire prin crearea Uniunii Sovietice.

Până la cel de al doilea război mondial, cine dorea să afle adevărul despre "socialismul real", înfăptuit în URSS, avea la îndemână, pentru documentare, suficiente izvoare. (La noi, datorită studiilor publicate de către Dr. N. C. Paulescu, profesor la Facultatea de Medicină din Bucureşti, încă din anul 1921 erau dezvăluite ororile săvârşite de bolşevici dincolo de Nistru). Cât priveşte identitatea etnică a autorilor acestor orori, nu mai constituie nici un secret, pentru cei care nu suferă de fobia adevărului, că cei care au organizat, condus şi chiar executat crimele în proaspăt înfiinţatul stat comunist au fost, într-o copleşitoare majoritate, evrei.

Din păcate, odată cu trecerea timpului, românii au încetat să mai fie oripilaţi de ceea ce se petrecea, sub ochii lor, dincolo de Nistru. O stare de spirit inculcată populaţiei româneşti prin presa evreiască ("Presa din Sărindar", denumită astfel după strada din centrul Capitalei unde îşi aveau sediile cele trei mari cotidiene evreieşti: *Adevărul*, *Dimineaţa* şi *Lupta*, precum şi săptămânalele anexă, avându-i ca proprietari, directori şi redactori pe I. Rosenthal, C. Graur-Brauer, E. Fagure şi A. Honigman). În paginile acestor publicaţii, comuniştii şi susţinătorii lor, în majoritate alogeni, au putut să propage nestingheriţi ideologia marxistă, prezentând-o în ambalajul atrăgător al umanitarismului antifascist. La această flagrantă agresiune împotriva neamului românesc s-a asociat, fie din naivitate, fie din inconştienţă, un numeros contingent de intelectuali cu vederi de stânga, "socialişti de salon", care luând exemplu de la confraţii lor din Occident, cu precădere din Franţa, (Parisul era încă "Oraşul-lumină", iar valorile lui culturale, inclusiv implicaţiile politice, trebuiau transplantate şi pe malurile Dâmboviţei), reţineau din ideologia marxistă numai promisiunea despre înfăptuirea, într-un viitor nedefinit, a "paradisului roşu", omiţând însă să ia act de crimele săvârşite în numele "luptei de clasă", "purgatoriu" însângerat premergător, în mod obligatoriu, intrării în "raiul comunist".

Dar mult mai dăunătoare pentru starea de veghe, care ar fi trebuit să fie întreţinută în conştiinţa unui popor ce avea în coasta sa ameninţarea mortală a colosului bolşevic, a fost politica externă a României în perioada dintre cele două războaie mondiale, când la conducerea Ministerului de Externe s-a aflat Nicolae Titulescu. Fidel convingerilor sale de stânga şi dependent de interesele internaţionale ale Francmasoneriei (al cărui membru, cu grad înalt, era), Nicolae Titulescu a imprimat politicii externe o orientare ostilă oricărei forme de naţionalism, căruia îi contrapunea apropierea de Uniunea Sovietică, adică de monstrul care nu făcea nici un secret din intenţia de a ne desfiinţa ca naţiune, prin bolşevizare. Consecinţele acestei politici au fost nefaste pentru ţara noastră. Subordonând politica externă altor interese decât celor naţionale, la sfârşitul deceniului al IV-lea România s-a găsit la un pas de a dispărea de pe harta Europei.

Un prim eveniment internaţional care i-a trezit pe români din starea de indiferenţă în faţa primejdiei comuniste a fost izbucnirea războiului civil din Spania. Un război declanşat de comunism şi de evreimea internaţională, care, dincolo de obiectivele politice pe care le-a urmărit, a fost purtat nu numai împotriva poporului spaniol, dar mai ales împotriva credinţei sale şi a Dumnezeului creştinătăţii. O caracterizare edificatoare a comunismului din Spania, care a provocat izbucnirea războiului civil, este făcută în *Scrisoarea colectivă a episcopilor spanioli către cei din lumea întreagă, cu privire la Războiul din Spania*:

"Judecând excesele revoluţiei comuniste spaniole, se poate afirma că, în istoria popoarelor apusene, nu se întâlneşte nici un fenomen asemănător de sălbăticie colectivă. Hecatomba săvârşită de revoluţia comunistă a fost premeditată. Cu puţin timp înainte de izbucnirea revoluţiei, au sosit din Rusia 79 de agitatori specializaţi... Pentru înlăturarea persoanelor considerate duşmănoase revoluţiei se stabiliseră în prealabil «liste negre». În ele, pe primul loc figurau Episcopii... Cu toate că cifrele nu sunt încă definitive, putem socoti că aproape 20.000 de biserici au fost distruse sau prădate. Numărul preoţilor asasinaţi se ridică la aproape 16.000... Revoluţia aceasta a fost mai presus de toate crudă, masacrul a îmbrăcat forme de barbarie îngrozitoare... Revoluţia aceasta a fost barbară, ea a distrus operele unei civilizaţii seculare... Revoluţia aceasta a călcat cele mai elementare principii ale «drepturilor omului»... Revoluţia aceasta a fost esenţialmente antispaniolă. Opera de distrugere a fost întovărăşită de strigătele «Traiască Rusia!». Apologia personajelor străine, conducerea militară în mâinile şefilor ruşi, jertfirea naţiunii în folosul metecilor, imnul internaţional comunist, toate sunt dovezi ale noii orientări, contrare spiritului naţional şi sentimentului patriotic... Dar mai presus de orice, această revoluţie a fost anticreştină. Nu credem ca în istoria creştinismului, într-un răstimp de numai câteva săptămâni, să se mai fi produs o astfel de explozie de ură împotriva lui Iisus Christos şi a sfintei sale religii. Pustiirea atât de nelegiuită a fost confirmată de declaraţia făcută la Moscova de delegatul Roşilor spanioli trimis la congresul «celor fără Dumnezeu»: «Spania a întrecut cu mult opera Sovietelor, căci în Spania Biserica a fost total nimicită»".

Şi pentru ca imaginea apocaliptică oferită de războiul civil din Spania să fie completă, să mai cităm câteva pasaje din impresionantul poem-prefaţă scris de Paul Claudel pentru volumul *Prigoana religioasă în Spania*: "Unsprezece episcopi, şaisprezece mii de preoţi măcelăriţi şi nici o lepădare!... Trebuie făcut loc liber pentru Marx şi pentru toate bibliile imbecilităţii şi urii!... Omoară, tovarăşe, distruge şi îmbată-te, fă dragoste, căci asta-i solidaritatea umană!... Aduceţi gazul! Să-l ardem şi pe Dumnezeu! Va fi cea mai frumoasă descotorosire!".

Evenimentele din Spania ar fi trebuit să fie un sever *memento* pentru noi, pentru români, care ne găseam în linia întâi în faţa unei posibile invazii sovietice. Cât priveşte adevărul despre identitatea "şefilor ruşi", a "metecilor" care jefuiau naţiunea, şi a delegatului "Roşilor", care a participat la "congresul celor fără Dumnezeu de la Moscova", unde a raportat patronilor săi că-şi îndeplinise misiunea ("în Spania Biserica a fost total nimicită"), aceştia erau cu toţii evrei. Ei plăteau creştinătăţii o poliţă veche de 2000 de ani, reînnoită de regii catolici spanioli, Ferdinand şi Isabela, care decretau, la 2 august 1492, că "nici un evreu nu are dreptul de a se mai afla pe pământul spaniol după miezul nopţii".

Printre "metecii" importanţi de care vorbeşte *Scrisoarea colectivă a episcopilor spanioli* s-a aflat şi o figură nu lipsită de legături cu România. Este vorba de evreul Valter Roman, pe adevăratul sau nume Ernst Neulănder (fiul rabinului de la Oradea şi tatăl lui Petre Roman, preşedintele Partidului Democrat şi actualul ministru de Externe al României), care, după ce a colindat întreaga Europă ca agent al Cominternului, a fost trimis de Moscova în Spania, pentru a lupta în cadrul brigăzilor internaţionale (adică în rândurile comuniştilor evrei sau filoevrei de pretutindeni), împotriva forţelor naţionaliste spaniole, conduse de generalul Franco. (În legătură cu "metecul" Ernst Neulănder *alias* Valter Roman, să mai amintim faptul că, după eşecul suferit de comunism în Spania, Moscova i-a încredinţat misiunea organizării unei divizii comuniste formate din prizonierii de război români aflaţi pe teritoriul URSS, Divizia "Horia, Cloşca şi Crişan". Această divizie urma ca, alături de cealaltă divizie trădătoare, Divizia "Tudor Vladimirescu", să

☛

Gabriel CONSTANTINESCU

Muzicologul, compozitorul şi profesorul LIVIU RUSU

Format la Conservatorul din Cernăuţi, apoi, specializat la Conservatorul din Bucureşti - la clasa marelui Mihail Jora - Liviu Rusu a fost o personalitate pregnantă a muzicii româneşti, din generaţia lui Paul Constantinescu, creatorul excepţional cu care a fost foarte bun prieten. Liviu Rusu ne-a lăsat moştenire nenumărate opusuri de muzicologie, unele legate de viaţa artistică din Bucovina lui natală, altele dedicate - cu precădere - generaţiei enesciene şi post-enesciene. A creat o singură monografie: aceea închinată lui Ioan. D. Chirescu. O analiză muzicologică, de o valoare internaţională, poate fi socotită aceea legată de genialul opus al lui Beethoven - "Cvartetul malinconia". Dintre compoziţiile lui Liviu Rusu reliefăm madrigalele concepute pe versuri de Mihai Eminescu, Ştefan Octavian Iosif şi George Topârceanu, precum şi pe versuri populare. Mai amintim liedurile ce au la bază poemele într-un vers ale lui Ion Pillat, iar dintre piesele instrumentale evidenţiem o "Sonată pentru violină şi pian" şi o "Sonată pentru clarinet şi pian". În toate acestea se pot remarca, pe de o parte, structuri de tip neobaroc, pe de altă parte, elemente caracteristice melosului ţărănesc modal. Polifonist remarcabil, compozitor cu vocaţia corului bărbătesc "a cappella", muzicolog preocupat, mai ales, de analiza sistemului funcţional, Liviu Rusu a avut o viaţă plină de tragism. A fost arestat sub regimul regelui Carol al II-lea, deoarece a militat pentru politica lui Corneliu Zelea Codreanu.

A fost eliberat cerând să lupte pe frontul de est, contra trupelor sovietice. Apoi a activat, în perioada celui de al doilea război mondial, ca director al operei din Odessa. După 23 august 1944 a suferit o nouă arestare; puterea de atunci l-a judecat în calitate de "criminal de război", şi, în cele din urmă, l-a eliberat, datorită intervenţiilor fostului său profesor, Mihail Jora. A mai activat ca violist şi profesor universitar de istoria muzicii, la filarmonica de stat "Banatul" din Timişoara şi la Conservatorul din acea "mică Vienă a României". În "obsedantul deceniu" l-au dat afară din toate funcţiile, ca după mutarea la Bucureşti, amicii săi, Paul Constantinescu şi Ion Dumitrescu, să-l ajute să colaboreze, până la pensionarea lui, cu Editura muzicală. În ultima parte a vieţii sale s-a afirmat ca profesor - particular - de muzicologie şi de compoziţie. Dintre elevii săi îi cităm pe Roman Vlad, Mircea Hoinic, Ştefan Winkler, Radu Popa, Andrei Tănăsescu şi enumerarea poate continua. Ca fost discipol al acestui muzician multilateral şi profund filosof, admirat de Nae Ionescu, Petre Ţuţea, Emil Cioran, Mircea Eliade, Petre Comarnescu, Mircea Vulcănescu, Paul Constantinescu şi, nu în ultimul rând, de Corneliu Zelea Codreanu şi de tulburătorul Dimitrie Cuculin, pot spune că enorm am mai învăţat de la dânsul... - mă refer la disciplinele de armonie, contrapunct, forme muzicale, raportate la Evul mediu, Renaştere şi, mai ales, la era barocului sonor. Când la Roma, mi s-a acordat înaltul titlu de "Comandor al Italiei" de către Virgilio Mortari, vestit neoclasic şi autor al celebrului tratat de orhcestraţie, am fost întrebat: - "Cu cine aţi studiat muzica Renaşterii"? - i-am răspuns: "cu muzicologul, compozitorul şi profesorul Liviu Rusu". La care, Virgilio Mortari a replicat prompt: "Felicitaţi-l din partea mea! Aici în Italia ar fi fost numit printre marii profesori universitari la "Santa Cecilia"...

BASORELIEF CU MUZE. MANTINEA. SEC. IV Î.D. CHR.

Liviu Rusu, octogenarul retras, la finele vieţii lui, în lumea veche a Euterpei, a murit în mare sărăcie. Pregătirea, realizările şi ardentul lui patriotism l-au înscris în istoria muzicii româneşti, într-un capitol de temelie.

Pentru Liviu Rusu, muzica semnifica un spaţiu mirific, în care dorm esenţele luminii. Adesea îmi sublinia că: Nimic şi nimeni nu poate tulbura teritoriul ei pur, asemenea unui "lac lunar"...

Doru POPOVICI

---

constituie nucleul "Armatei poporului" într-o Românie comunistă.)

Curând, temerile în legătură cu spiritul agresiv al Rusiei bolşevice s-au adeverit. În iunie 1940, România a fost constrânsă ultimativ de Uniunea Sovietică să cedeze Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţei. Politica externă a lui Nicolae Titulescu culegea roadele otrăvite. Regimul dictatorial condus de becisnicul rege Carol II accepta umilitoarele condiţii ale ultimatului sovietic, cedând fără luptă o bună bucată din trupul ţării. Armata română, trădată de regele ei, trebui să abandoneze poziţiile de pe Nistru, pentru a se regrupa pe Prut, devenit noul hotar răsăritean al României. Desfăşurarea retragerii ne-a arătat adevăratul chip al populaţiei evreieşti. La trecerea prin localităţi, evreii s-au dedat la acte de agresiune împotriva trupelor române în retragere. În rapoartele comandamentelor militare se puteau citi relatări asemenea acestora: "Populaţia evreiască de pretutindeni a avut o atitudine ostilă şi de sfidare, batjocorind pe funcţionari, asasinând pe unii din ei, furând tezaurul instituţiilor statului... S-a atacat camionul cu tezaurul administraţiei Soroca, furându-se 157 milioane lei şi asasinându-se administratorul financiar. Avocatul Michel Flecsor din Soroca, conducând bandele de evrei, a ocupat poliţia şi primăria, unde s-au făcut percheziţii. Tot el i-a asasinat, în faţa statuii Generalului Poetaş, pe avocatul Murafa şi pe Eustatie Gabriel... Evreii din Chişinau au arborat drapele roşii, manifestând pe stradă şi barând străzile spre gară, pentru a nu permite refugierea funcţionarilor români; au ocupat, de asemenea, localurile instituţiilor, comisarii Pascal Nicolae, Mateescu Constantin, Severin şi Stol fiind executaţi de evrei în stradă... Ciocniri între populaţia evreiască şi refugiaţi şi trupe au avut loc la Ungheni în cursul nopţii, sunt şi victime. Au fost reţinuţi de ruşi şeful staţiei CFR, precum şi ofiţeri... În oraşul Iaşi, populaţia evreiască, în majoritate simpatizantă comunistă, arată pe faţă bucuria vecinătăţii ruşilor pe Prut şi are o atitudine sfidătoare. Această atitudine nemulţumeşte populaţia românească, care vede o agravare a situaţiei în viitor."

Evaluând adevăratele dimensiuni ale tragediei cauzate de cedarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutului Herţei, în numărul din 6 iulie 1940 al ziarului său, *Neamul Românesc*, Nicolae Iorga publica articolul intitulat "De ce atâta ură?", pe care-l reproducem în întregime. Cu acest prilej, marele istoric rupe îndelungata distanţare faţă de problema evreiască şi faptele îl obligă să constate că evreii din era comunistă nu se deosebeau cu nimic de cei din *Istoria Evreilor în Ţările noastre*:

"Se adună şi cresc văzând cu ochii documentele şi materialele, actele oficiale şi declaraţiile luate sub jurământ.

Înalţi magistraţi şi bravi ofiţeri şi-au riscat viaţa ca să apere cu puterile lor retragerea şi exodul românilor, au văzut cu ochii lor nenumărate acte de sălbăticie, uciderea nevinovaţilor, lovituri cu pietre şi huiduieli.

Toate aceste gesturi infame şi criminale au fost comise de evreimea furioasă, ale cărei valuri de ură s-au dezlănţuit ca sub o comandă nevăzută.

De ce atâta ură?

Aşa ni se răsplăteşte bunăvoinţa şi toleranţa noastră. Am acceptat acapararea şi stăpânirea judaică multe decenii şi evreimea se răzbună în ceasurile grele pe care le trăim. Şi de nicăieri o dezavuare, o rupere vehementă şi publică de isprăvile bandelor ucigaşe de sectanţi sanguinari. Nebunia organizată împotriva noastră a cuprins târguri şi oraşe şi sate.

Fraţii noştri îşi părăseau copiii bolnavi, părinţii bătrâni, averi agonisite cu trudă... În nenorocirea lor ar fi avut nevoie de un cuvânt bun, măcar de o fărâmă de milă. Sprijin cald şi un cuvânt înţelegător, fie numai sentimental, ar fi fost primit cu recunoştinţă. Li s-au servit numai gloanţe, au fost sfârtecaţi cu topoarele, destui dintre ei şi-au dat sufletul.

Li s-au smuls hainele şi li s-au furat ce aveau cu dânşii, ca apoi să fie supuşi tratamentului hain şi vandalic. Românimea aceasta, de o bunătate prostească faţă de musafiri şi jecmănitori, merita un tratament ceva mai omenesc din partea evreimii care se lăuda până mai ieri că are sentimente calde şi frăţeşti faţă de neamul nostru în nenorocire".

(va urma)

CETATEA HOTIN
Strajă la vadul Nistrului, despre care un cronicar polonez scria că a fost ridicată pe vremea când Dumnezeu şi Sfântul Petru umblau pe pământ

APOCALIPSA ŞI ANUL 2000

(urmare din pag. 3)

venirea Domnului. De aceea, cred ei, o reacţie violentă ar dovedi Dreptului Judecător că suferinţa creştină în lume a devenit insuportabilă şi că, prin actul lor, ei grăbesc venirea Domnului!

Toate aceste acte şi credinţe năstruşnice nu au nimic de a face cu Biserica Ortodoxă, care este împotriva oricăror exagerări doctrinare şi de acţiune, nici cu Biserica Romano-Catolică şi nici cu majoritatea Bisericilor protestante mai vechi. A grăbi "venirea Domnului", pentru noi, constă în a ne pregăti cu grijă sufletească şi pocăinţă, ca şi cum moartea ne-ar sta mereu în faţă, gătind candelele noastre şi aşteptând sosirea Mirelui, cea de la miezul nopţii ("Iată, Mirele vine la miezul nopţii şi fericită e sluga pe care-o va afla priveghind...").

Sub presiunea scurgerii rapide a ultimelor luni ale anului 1999, creştinii eshatologi se disting tot mai mult, şi s-au împărţit în două grupuri, în ceea ce priveşte modul cum au înţeles ei "să grăbească venirea Domnului": violenţi şi non-violenţi, cei dintâi crezând că, provocând haos şi crescând suferinţa umană la paroxism, omorând sau sinucigându-se în masă, înduplecă pe Iisus să pună capăt durerii umane şi să vină a doua oară, conform promisiunii, ca să instaureze "împărăţia de o mie de ani". În general, toţi aceşti eshatologişti sunt hiliaşti, adică sunt convinşi că va exista "o împărăţie de o mie de ani" instaurată pe pământ de Iisus Hristos. Eshatologiştii non-violenţi nu par atât de presaţi "să grăbească" cea de a doua venire a Mântuitorului, ci cred că posibilitatea de a grăbi această venire este de a forţa într-un fel, dar pe cale neviolentă, împlinirea profeţiilor iudaice privind venirea aşteptatului Mesia, pe care aceste secte o indentifică pe deplin cu cea de a doua venire a lui Iisus. Cetatea Ierusalimului are Poarta de Aur – poarta de sud a cetăţii – închisă. Se presupune că pe această poartă va intra Iisus la cea de a doua venire a sa, conform prooroociei lui Isaia: *"...Zdrobi-voi porţile cele de aramă şi zăvoarele cele de fier le voi sfărâma"* (45, 2). Grupurile eshatologice non-violente cred că, prin deschiderea anticipată a acestei porţi, sau măcar prin dărâmarea zidului care o blochează, ar determina pe Iisus să vină mai repede, socotind această deszidire drept o invitaţie la grăbirea parusiei! Este cam ciudată această credinţă. Iisus este Soarele Dreptăţii, Răsăritul lumii, şi El ar trebui să intre pe Poarta de Răsărit. Zdrobirea zăvoarelor nu se referă la ruperea materială a încuietorilor, ci la "descuierea" spirituală...

De fapt, singurul care ar putea deschide poarta ar fi guvernul israelian, căruia, probabil, nici unul dintre aceste grupuri nu i s-a adresat. Pe de altă parte, deschiderea porţii ar putea da naştere la două conflicte grave: unul *religios*, cu grupul numeros şi foarte influent al iudeilor ortodocşi, care consideră statul Israel o creaţie a diavolului, pentru că numai Mesia evreu pe care ei îl aşteaptă putea să înfiinţeze un adevărat stat iudeu în continuitatea gloriei regatului lui David; altul *politic*, între statul evreu şi musulmani care, probabil, tot pentru a împiedica venirea lui Mesia iudaic sau a lui Iisus, au făcut un cimitir mahomedan prin care, sub ameninţarea uciderii imediate, i se interzice să treacă oricărui nemusulman.

Un fermier american, crescător de vite mari, a citit profeţia iudaică referitoare la semnele venirii lui Mesia, care va fi precedată de apariţia unei viţici roşii, fără nici un fir de păr de altă culoare. (Poate că unii îşi amintesc din ziare că această viţică se născuse anul trecut, dar s-a constatat, după lungi examinări, că ea avea totuşi şi câteva fire de păr de altă culoare...). Fermierul american pretinde că el a realizat vaca roşie, dar, conform profeţiei, viţica trebuie să se nască pe pământul Israelului. În consecinţă, el doreşte să transporte în Israel un număr de vaci roşii însărcinate, pentru ca acolo să se nască viţica *complet* roşie! Pentru a creşte cât mai mult probabilitatea, el vrea să ducă mai multe vaci gravide în Israel. Pentru transportul atâtor vaci, fermierul grăbitor al sfârşitului lumii are nevoie de circa un milion de dolari şi, de aceea, face apel la "credincioşi" să-l ajute să încropească milionul hotărâtor al destinului universului!

Cât priveşte violenţa celor care doresc să grăbească "venirea Domnului" prin teroare, asasinate şi sinucideri în masă, în mod special în ţara Sfântă, citim în ziare că guvernul israelian a expulzat un mare grup de astfel de "creştini", care ulterior au ajuns în Grecia, încercând să facă acelaşi lucru pe care îl intenţionau în Israel. La rândul său, guvernul grec a expulzat din Atena aproximativ 18 persoane, între care şi cinci copii sub 12 ani; aceştia au fost escortaţi până la aeroportul din Atena şi expediaţi la New York; toţi aparţin unui cult intitulat "Creştinii cărora le pasă" – aluzie, desigur, la faptul că le pasă de sfârşitul lumii şi vor să-l grăbească (încă una dintre miile de secte ce apar şi dispar zilnic pe pământul Americii!). Au mai rămas însă aproape 50 de persoane din acelaşi grup, cu sediul central în Denver (SUA), care s-au aciuat într-un mic port de lângă Atena – Rafina – şi care nu au fost expulzaţi, fiindcă nu pot încă fi acuzaţi de instrumentarea unor atentate în masă. Şeful lor este un anume Monte Kim Miller, "care a profeţit că va muri la Ierusalim în 1999 şi că va învia după trei zile" (*Washington Post*, 6 dec. 1999, p. A 18). Toţi aceşti "chemaţi să grăbească venirea Mântuitorului" sunt cetăţeni americani. Dar oare câţi astfel de "creştini" americani şi neamericani mai sunt încă în Israel sau în alte părţi ale lumii, punând la cale atentate şi masacre? Faptul că ei renunţă cu uşurinţă la Israel, teritoriu sacru al scenariului "apocaliptic", dovedeşte mai puţina lor preocupare pentru eshatologie şi mai multa lor poftă de... terorism. Pentru că afirmaţia lor că, prin expulzare din Israel, teatrul apocaliptic se mută în Grecia, unde au predicat apostolii, nu este decât o "făcătură" satanică.

Intenţia noastră nu a fost să facem aici o interpretare a *Apocalipsei*, (deşi, în ultimul timp, se pare că cea mai fascinantă carte din Biblie este profeţia Sf. Apostol Ioan, lumea fiind preocupată tot mai mult de ideea dispariţiei universului şi căutând în această carte identificarea "semnelor" actuale cu cele profeţite), ci să dovedim că Dumnezeu nu are măsurile timpului în sensul înţelegerii noastre umane şi că 2000 de ani nu înseamnă nimic în eternitatea şi în iconomia Lui. Este adevărat că sfârşitul lumii se poate întâmpla oricând, dar nu neapărat la sfârşitul unui mileniu sau al unui secol ş. a. m. d. El poate veni în orice clipă. Dacă puterea noastră de prevedere a evenimentului este mică sau inexistentă când Fiul Omului va veni pentru Judecata finală, lucrurile nu se vor mai petrece ca în timpul Naşterii lui Iisus, când taina Întrupării s-a descoperit în mod direct celor simpli (păstorilor), sau celor înţelepţi (magii), sau indirect, prin vestire, tuturor, inclusiv lui Irod. La a doua venire, apariţia Iisus va fi un eveniment universal, o arătare teribilă şi copleşitoare pentru oameni. Ea nu se va petrece în obscuritatea nopţii, nici în spaţiul limitat al unei peşteri, *"căci precum fulgerul iese de la răsărit şi se arată până la apus, aşa va fi venirea Fiului Omului"* (*Mt.* 24, 27).

Sfântul Teofan Zăvoratul spune că, în vremile de pe urmă, *"deşi numele de creştin va putea fi auzit oriunde şi bisericile vor fi răspândite oriunde şi slujbele la fel, toate acestea vor fi doar aparenţe. În adânc, totul nu va fi decât o adevărată apostazie"*. Sub aspectul înţelegerii acestui adevăr, în perspectiva istoriei, este greu pentru noi să detectăm *când* va fi sfârşitul. Pentru că apostazie, falsă credinţă şi rătăciri au fost şi vor fi mereu. Ceea ce ni se pare nouă acum ca un fapt sufocant era tot aşa de sufocant şi în vremea creştinismului primar, persecuţia de acum este tot aşa de acerbă ca şi în trecut şi toate răutăţile de acum au fost şi în trecut. Nu cred că noi suntem în stare să facem o diferenţă nuanţată între ce a fost în trecut şi ce este astăzi. şi nici nu este posibil ca sfârşitul lumii să fie determinat strict de cantitatea de suferinţă creştină. Sfârşitul lumii este decis de Dumnezeu în Sfatul de Taină al Sfintei Treimi încă din eternitate şi va fi atunci când El l-a rânduit. Scrutarea umană a semnelor timpului şi soroacelor sunt călătorii aventuroase într-un întuneric total, iar luminile pe care călătorul le vede, sau i se pare că le vede, sunt doar iluzii sau excitări mecanice subiective, pe care individul le consideră obiective, înşelându-se astfel pe sine însuşi.

O serie de creştini merg în Israel, pentru prăznuirea "mileniului". Mulţi dintre ei cad în stări psihotice, se confundă cu personaje biblice, fac lucruri şi spun cuvinte dezordonate, ceea ce creează o stare de confuzie şi mai mare, alături de anumite spaime "oficiale", cum a fost cea determinată de neconfirmatul eşec al computerelor. Astfel, un predicator baptist, care şi-a luat chiar numele de BIBLIE (!!!), a mers în Israel pentru a fi de faţă, în noaptea Anului Nou, când se va produce "răpirea" de care vorbeşte Sf. Apostol Pavel (*I Tes.* 4, 16-17): *"Pentru că Însuşi Domnul, întru poruncă, la glasul Arhanghelului şi întru trâmbiţa lui Dumnezeu, se va pogorî din cer şi cei morţi întru Hristos vor învia întâi. După aceea, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh şi aşa pururea vom fi cu Domnul."* El credea că această răpire se va împlini în noaptea Anului Nou, de aceea, în acea noapte, el a stat pe Muntele Măslinilor, chiar aproape de locul unde Iisus S-a înălţat la cer, ca să vadă "venirea Domnului" şi "răpirea celor vii". Deşi d-l Biblie nu a adormit în noaptea aceea, nu a văzut răpirea, nici măcar în procentul prezis de el...

Albrecht DÜRER, *Desfrânata cea mare, numită Babilonul*, gravură în lemn

De altfel, mulţi dintre aceşti aşa-zişi creştini, care au plecat la Ierusalim pentru anul 2000, au ajuns pe la spitalele psihiatrice din Ierusalim; psihoza lor le-a jucat feste: unii au început să se creadă Iuda trădătorul, alţii Petru, alţii Simon din Cirene, purtătorul crucii, iar alţii chiar Iisus! Medicii evrei sunt surprinşi de numărul celor cu astfel de crize, exacerbate de psihoza mileniului. Aceştia sunt oameni care predică adevărul Bibliei şi cuvântul lui Hristos în "bisericile" lor, comunicând propriul lor dezechilibru celor ce stau să-i asculte. Aceşti oameni, cu spiritul lor sectar, care i-a dus la rătăcirile credinţei, nu par a fi citit, un verset mai jos, ceea ce Sf. Pavel Apostolul spune Tesaloncienilor, în chip de prevenire: *"Iar despre ani şi despre vremuri, fraţilor, nu aveţi nevoie să vă scriem, căci singuri ştiţi bine că ziua Domnului vine aşa, ca un fur noaptea"* (*I Tes.* 5, 1-2).

Sfârşitul va veni "ca un fur", iar când va deveni evident pentru noi, atunci va fi fapt împlinit şi nu va mai fi nevoie nici de interpretări, nici de confirmări omeneşti. Important pentru noi nu este citirea "semnelor" (care totdeauna a dus la erori şi la rătăciri), ci important este *să ne pregătim inima ca şi cum mâine va fi sfârşitul*, urmând sfatului dumnezeiesc: *"De aceea şi voi fiţi gata, că în ceasul în care nici nu gândiţi Fiul Omului va veni"* (*Mt.* 24, 44).

PROZA ESOTERICĂ SI POLITICA PROZAICĂ

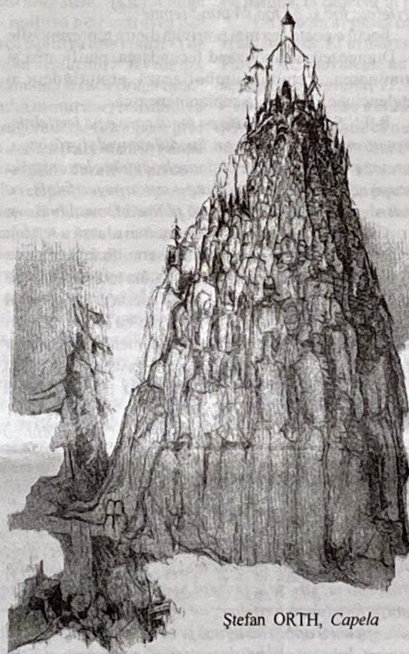
Din larma care domneşte pe piaţa cărţilor şi a ideilor, a curentelor literare la modă şi a titlurilor de succes, câte o voce cu inflexiuni profetice ca cea a scriitorului şi eseistului Dan Stanca răzbate încercând să risipească mirajele unui pustiu cultural care se metamorfozează brusc în iarmaroc acolo unde, printr-o misterioasă ploaie de arginţi se lăţeşte vremelnic o oază. Vegetaţia spirituală proliferează luxuriant şi miraculos ca într-un mango-trick, corole lacome se întrec în farduri şi parfumuri pentru a trage atenţia asupra originalităţii lor, ca să revină la adevărata lor înfăţişare de plante veştede, parazitare, deşertăciuni lipsite de rădăcini proprii, refuzate fotosintezelor spirituale, de îndată ce ocultele izvoare secătuiesc. Volumaşul pe care Dan Stanca îl consacră maestrului său, Vasile Lovinescu[1], amendează ceea ce îndeobşte înţelegem prin "viaţă culturală", dar în primul rând insuficienţa conceptelor eticii şi a estetismului, cu pretenţia de idealuri în sine, autonome, insistând asupra importanţei racordării omului de cultură la surse de cunoştinţe esoterice. Conştient de ridicolul la care se expune promovând asemenea "idei reacţionare", dar bazat pe atâtea exemple islustre, ţine la ideea că perenitatea unei opere de artă nu se constituie decât în măsura în care asimilează o serie de învăţături metafizice, care nu se găsesc de împrumut la "uniunile de creaţie".

După evaluarea rolului imens pe care l-a deţinut acest fenomen de iniţiere spirituală a literaţilor, a celor dăruiţi cu vocaţie artistică în general, ne-am fi aşteptat ca autorul să urmărească şi ce s-a ales de el azi. Ar fi constatat un fapt curios, deosebit de caracteristic pentru contemporaneitate, şi anume, bascularea beneficiarilor lui dinspre cercurile tradiţionaliste către cele reformiste, adopţia deformată şi orientată spre alte scopuri ale iniţierii spirituale. Aşa se face că situaţia, între timp, s-a inversat: scriitori de extracţie tradiţională, firile religioase aflate în intimitate cu simbolul, capabile să gândească în categorii mitice devin tot mai izolaţi, lucrând neştiut, departe unul de celălalt, în postura de "contemplatori solitari", pe când spiritele "novatoare", avangarda, post-modernii, activează în grupuri bine închegate ce întreţin legături foarte strânse. Aceasta când nu ţin de-a dreptul de cercuri oculte a căror constantă preocupare - deşi prezentată amăgitor cu eticheta mereu schimbată - este răsturnarea valorilor, reformularea criteriilor şi a principiilor, în fine, un gen de revoluţie culturală permanentă. E cazul să ne întrebăm dacă, de la cluburile masonice iluministe până la suprarealismul comunizat al lui André Breton şi Picasso, activitatea lor nu a fost călăuzită de acelaşi fir roşu. N-ar fi exclus ca George Bacovia, ale cărei simp -'ii socialiste nu sunt un secret pentru nimeni, să fi suferit influenţele unui cerc fourrierist, ai căror doctrinari concepeau reforma socială în termenii desăvârşirii operei alchimice - aspect evidenţiat de cercetătoarea Françoise Bonardel[2]. Or, după cum am încercat să argumentez într-un text (nepublicat), aportul imageriei alchimice, definitorie pentru lirica bacoviană, arată că Magnum Opus era înţeleasă ca o reţetă cu dublă aplicaţie, poetică şi socială.[3]

Revenind la peisajul cultural al zilelor noastre, îmi aduc aminte că el a prilejuit academicianului Eugen Simion remarca lipsită de menajamente că la noi nu se poate vorbi de reviste literare, ci de secte.

De-abia în această lumină se poate preţui cum se cuvine atmosfera paradisiacă din interiorul unei grupări de elită precum *Criterion*-ul anilor '30, care se străduia să acorde drept de tribună diferitelor orientări, împăcând adversităţi şi refuzând sectarismul. Noua aristocraţie a spiritului care se forma acolo se simţea suficient de fortificată spiritual pentru a ţine piept apelor mari ale curentelor la modă (marxismul, freudismul). Preocupat de aceste momente de graţie ale culturii române, Dan Stanca antrenează cititorul într-o (re)cunoaştere rapidă a ei, ajutându-l să reconstituie nu numai "istoria sfântă" a acestei culturi în ultima sută de ani, ci şi "geometria" ei, a ceea ce el numeşte "poliedrul spiritual al României". Evident, este vorba de o geometrie variabilă, generaţia care o configurează conmtinuând să dea la iveală din apele acestui poliedru noi şi noi faţete cu irizaţii surprinzătoare şi nebănuite. Jocul de lumini şi umbre este favorizat chiar de structura acestui cristal viu în al cărui vârf sclipitor (Vasile Lovinescu) pulsează, cu riscul impurificării, şi sevele hrănitoare pompate cu dărnicie de tenebroasa rădăcină având chipul profesorului Nae Ionescu.

Desigur, îngroparea demonismului acestuia din urmă prin faptul gravitării lui în preajma unor oameni de afaceri ca Basil Zacharoff mi se pare uşor naivă, chiar dacă influenţele lor nefaste în plan psihic constituie o realitate. Tot aşa de bine autorul putea să se îngrijoreze faţă de influenţele similare din sânul grupului *Criterion*, marcat de tensiuni spirituale care au determinat până la urmă scindarea lui. Însă tocmai acest deznodământ voiau să-l evite membrii lui; sectarizarea, maniheizarea scenei cultural-politice: de o parte dreapta creştină şi primatul spiritualului, de cealaltă, stânga marilor proiecte sociale şi materialismul istoric. Ştim că, până la un moment dat, Belu Silber s-a numărat printre prietenii de casă ai lui Mircea Eliade. Dacă e să judecăm totul prin prisma influenţelor primejdioase colportate de unele personaje, ar trebui să-i reproşăm autorului *Întoarcerii din Rai* ospitalitatea faţă de un

Ştefan ORTH, *Capela*

exponent al unei ideologii criminale, diavoleşti în toată puterea cuvântului, mult mai pernicioase decât antispiritualismul de salon, fie el şi ocult, al unui Basil Zacharoff. Un centru de contrainiţiere, cât ar fi el de antispiritual în intenţii, îşi răspândeşte otrava într-o măsură mult mai mare prin astfel de ideologii decât prin magnaţii care o patronează ocazional. Faţă de riscul acestor contaminări, starea de spirit a criterioniştilor era sintetizată astfel de Eliade: "nu ne mai era teamă de 'influenţele nefaste' şi de 'ideile subversive'..."[4]

Prin urmare, de ce să nu punem problema şi invers? Oare Basil Zacharoff nu a suferit influenţe din partea metafizicianului creştin Nae Ionescu? Oare contactul lui Belu Silber cu mediul spiritual deschis al *Criterion*-ului, nu i-a atenuat convingerile marxiste, lecuindu-l cândva de ele? După cum frecventarea aceleiaşi grupări va fi cântărit în opţiunea lui Lucreţiu Pătrăşcanu de a-şi accepta apartenenţa naţională înaintea celei ideologice.

Din aceleaşi raţiuni de conservare a unei purităţi spirituale, aş zice aseptice, este privită cu rezervă coborârea în arenă a intelectualilor şi joncţiunea lor cu Mişcarea Legionară, deşi autorul admite că fără această implicare în destinul propriului neam, România ar fi fost o "carcasă goală", o formă fără fond. În realitate, entuziasmul legionar şi al elitei culturale era el molipsitor pentru cei din jur, făcând iminentă o "schimbare la faţă" a României. Şansa unei transfigurări colective în "vârsta sumbră" nu trebuie exclusă din principiu, pe considerente doctrinare. Absoluta libertate de acţiune a harului face oricând posibilă apariţia figurii purtătoare a acestui har, deci providenţiale, capabile să restaureze printr-un act fulgerător şi inspirat ordinea cosmică. Cel puţin la scara unei comunităţi care nu se înstrăinase complet de Dumnezeu, cum era încă societatea românească pe atunci. După cum ratarea ei nu se datorează violenţelor legionare. Chiar şi o mişcare ca cea a lui Gandhi, care a lansat conceptul non-violenţei ca mijloc de luptă politică, a alunecat nu o dată în confruntări fizice sângeroase. Evident, nu pentru că erau programatice, ci pentru că masei îi este greu să menţină linia de conduită a liderilor. (Putem fi siguri că fără principiul ierarhic atât de caracteristic Legiunii, excesele ar fi fost mult mai numeroase). Problema e alta. Ceea ce contrariază la o serie de comentatori ai fenomenului legionar este neglijarea sistematică a funcţiei lui de instrument de adaptare a structurilor social-politice la specificul naţional, aprecierile, dacă sunt, limitându-se la aspectul religios. Câtă vreme românii se mulţumesc să facă cultură, ori să-şi vadă de mers la biserică, totul e O.K. Atunci când nu se mai rezumă să activeze în cenacluri literare şi să scoată manifeste artistice, şi se apucă să inventeze acel unicat organizatoric numit "cuib" în care se contopeau frăţietatea cu ierarhia, funcţia militantă cu cea spirituală, lumea începe să se arate foarte îngrijorată. Cu alte cuvinte, când substanţa etnică începe să secrete nu numai cultură, ci şi forme politice proprii (aşa cum melcul îşi secretă cochilia care-l protejează) pe cale de a fuziona într-o mare horă a regăsirii sufleteşti în jurul unui ideal sfânt ("împăcarea poporului cu Dumnezeu"), o stranie îndoială parcă ar cuprinde o anumită categorie de intelectuali. Venită din partea unui gânditor cu o solidă inserţie în Tradiţie, ea este şi mai greu de înţeles, deşi elementele de o indiscutabilă calitate metafizică ce infuzează această mişcare, constituie cea mai bună garanţie a orientării ei transistorice. Ne convingem de aceasta enumerând numai pe cele câteva formulate în "Cărticica şefului de cuib": apelul la oştirile cereşti, la duhurile strămoşilor[5] ale marilor eroi ai neamului, ritualul salutului cerului, al soarelui, al înălţimilor şi - remarcabil element de asceză - exerciţii de tăcere completă. Renumite erau mai ales cele trei probe dure de iniţiere: a suferinţei (durerii), a bărbăţiei şi a credinţei. Trecut prin aceste trei încercări, simbolic denumite "muntele suferinţei", "pădurea cu fiare sălbatice" şi "mlaştina deznădejdii", înţelegem de ce Codreanu vedea în şeful legionar "un om năzdrăvan, care din orice împrejurare, oricât ar fi de grea iese deasupra".

Parcă ne-am afla într-o poveste, printre personaje fabuloase. Nu cred să mai fi existat în epoca modernă o generaţie atât de organic ancorată în orizontul basmului, care se distingea şi printr-o ardentă trăire creştină. Dar se găsesc voci "responsabile" care ridiculizează asemenea copilării, reuşind să intimideze pe aceia care nu bagă de seamă că ele uită să manifeste aceeaşi îngrijorată luare de poziţie faţă de activitatea lojilor masonice sau a celulelor de partid comuniste. Întrebarea care mi se pare de neocolit aici este: oare proza esoterică a unui Sadoveanu răscumpără politica lui prozaică, în timp ce lirismul iniţiatic al *Fraţiilor de Cruce* le sorteşte unei perpetue damnaţiuni?

Năruit înainte de orice datorită insuficientei încrederi a celor *slabi de înger*, proiectul transfigurării colective nu a mai fost posibil decât la nivel individual. Vocaţiile s-au bifurcat şi ele; unii au ales rezisteţa şi lupta în munţi, alţii au ostenit în urcuşuri duhovniceşti. După 1989, era de ajuns să roteşti privirea pentru a recunoaşte în cei mai mulţi dintre părinţii spirituali ai ţării-supravieţuitori ai falnicei armada, al cărei suflu mistic dinamizase ortodoxia, reînviase idealul monahal. Aspectul este evaluat de autor în toată amploarea sa, când constată că spre sfârşitul anilor '30, o cincime din corpul preoţesc era înscris în Mişcarea Legionară "şi-i îndemna pe credincioşi spre şansa şi soluţia Transfigurării".

Dacă posteritatea va număra atâţia corifei ai culturii, atâtea destine spirituale împlinite şi vieţi aureolate de sfinţenie, e pentru că a existat şi o efervescenţă colectivă iniţială. Piscurile cristaline împodobesc cerul unei culturi, însă până la cizelarea tăioasă a conturilor ele cresc şi se dezvoltă sugând din soluţia suprasaturată a unei stări de spirit mai generale.

Aceasta ar constitui un motiv suficient pentru a mai frâna optimismul nemăsurat asupra situaţiei prezente. Desigur, există destule talente robuste, însă figuri cu adevărat reprezentative nu vor apare decât constelate într-o nouă generaţie spirituală. Până atunci, scena culturală va continua să fie disputată între sectele intelectuale.

Florea TIBERIAN

---

1. *Contemplatorul solitar*, Ed. Institutul European, Iaşi, 1998.
2. În lucrarea *Hermetismul*, Ed. de Vest, Timişoara, 1992, p. 119.
3. În eseul *Tradiţie şi Revoluţie* din revista *Scara* (treapta a treia, 1998), Florin Stuparu scoate în relief visul secret, alchimic, care ghidează din arierplan atât experimentele fizice ale unor savanţi ca Newton, cât şi conspiraţia Revoluţiei.
4. *Memorii*, I. Ed. Humanitas, Buc., 1991, p. 255.
5. În studiul *Incantaţia sângelui*, V. Lovinescu avertiza asupra primejdiilor la care se expune cel care invocă duhurile strămoşilor. Curioasă această reţinere faţă de apelul la figuri aparţinând propriului substrat tradiţional, pentru cel care iniţiase o serie de persoane într-un esoterism străin (islamic). Experimentul avea să fie amendat prompt - relatează Dan Stanca - de tulburările psihice acuzate de unii membri, evident, insuficient de pregătiţi spiritual pentru a şti pe ce plan să împace practica creştină cu calitatea de iniţiat în *tariqah*.

COMENTARIU LA CARTEA LEVITIC

Leviticul este cea de-a treia carte a Pentateuhului. Evreii o numesc fie *Weiqra* (= și El a chemat), după cuvântul cu care începe cartea, fie, după conținut, *Torat Haqohanim* (= legea preoților) sau *Torat Haqorbanot* (= legea jertfelor). În *Septuaginta*, cartea se numește *Levitikon*, de la Levi, devenit trib sacerdotal în Israel. *Leviticul* este cheia religiei iudaice, oferind cadrul pentru toate celelalte cărți biblice. În ce ne privește, vom căuta mai cu seamă sensurile morale și mistice ale vechilor rânduieli mozaice, în lumina împlinirii lor în Hristos.

Tabernacolul Torei, cu sulurile Cărților lui Moise

1. *Despre jertfe* (1 - 2)

Cap. 1, 1-2: *"În vremea aceea, chemând pe Moise, Domnul i-a grăit din cortul adunării și i-a zis: Grăiește fiilor lui Israel și le spune: De va aduce cineva dintre voi jertfă Domnului din dobitoace, să aducă jertă din cireada de vite și din turma de oi".*

Prin *Domnul* e tradus grescul *Kirios*. *Biblia Hebraica* are tetragama IHWH (*Iahve* = Cel ce este) pe care, din respect, evreii nu o rosteau niciodată, înlocuind-o cu expresia *Adonai* (= Domnul; Stăpânul). Moise descoperă voința lui Dumnezeu poporului Israel. Din modul adresării, vedem că aducerea de jertfe către Divinitate era de la sine înțeleasă, continuând o tradiție instaurată la începuturile omenirii, fiind precizat doar felul jertfei.

3: *"De va fi jertfa lui ardere de tot din vite mari, să fie parte bărbătească, fără meteahnă, și s-o aducă la ușa cortului adunării, ca să fie bine-plăcută înantea Domnului".*

Biblia hebraica are *olah* (= a urca; a se înălța), cuvânt tradus prin *ardere de tot*, animalul jertfit urmând a fi în întregime mistuit de foc, fumul său urcând către cer. Jertfa simbolizează recunoașterea de către om a supremației divine. Jertfa trebuia adusă în ușa cortului. Ușa e o invitație către un alt tărâm, e trecere de la întuneric la lumină, de la pământ la cer. Cortul, ca imagine a boltei cerești, simbolizează prezența cerului pe pământ, ocrotirea divină.

4: *"Apoi să-și pună mâna pe capul jertfei, cea pentru arderea de tot, și își va afla bunăvoință spre iertarea păcatelor lui".*

Conștiința păcatului era limpede la vechii evrei (ca și la alte popoare antice). Prin punerea mâinii pe capul jertfei, suplicantul se identifica simbolic cu victima și-și arăta dorința de "a arde" împreună cu ea. Poate fi vorba și despre un transfer al păcatului asupra victimei.

5: *"Apoi să junghie vițelul, înaintea Domnului, iar preoții, fiii lui Aaron, să aducă sângele și să stropească cu sânge împrejur jertfelnicul de la ușa cortului adunării".*

Prin *fiii lui Aaron* nu sunt înțeleși doar cei patru fii ai săi, ci toți urmașii săi întru preoție.

Cortul adunării era un sanctuar mobil, executat la porunca Domnului, în urma descoperirii făcute către Moise pe Muntele Sinai. Descrierea amănunțită a cortului e cuprinsă în *Ieșirea*. În cort se afla altarul tămâierii, iar înaintea ușii cortului era altarul pentru arderea de tot. Jertfelnicul era stropit cu sângele animalului sacrificat: "este momentul esențial al ritualului expiatoriu, sângele, ca simbol al vieții, fiind primit din mâinile suplicantului de preot și oferit de el lui Iahve"[1].

6. *"Să despoaie pielea de pe jertfa arderii de tot și să taie jertfa în bucăți".*

Viața epidermică trebuie depășită (despuiată) de către dreptcredincios. "Adică sufletul gnosticului trebuie să fie fără învelișul material, fără pălăvrăgeală trupească și lipsit de toate patimile care se nasc din deșarte și mincinoase închipuiri, trebuie să se dezbrace de poftele trupești și să se afierosească neapărat luminii"[2].

7: *"După aceea preoții, fiii lui Aaron, să pună pe jertfelnic foc și pe foc să pună lemne".*

Focul e poate cea mai potrivită dintre reprezentările lui Dumnezeu, simbolizând fecundarea, purificarea și iluminarea. Lemnul simbolizează pretutindeni o înțelepciune și o știință supraomenească.

8-9: *"Și pe lemnele de pe focul care e pe jertfelnic, să pună preoții, fiii lui Aaron, bucățile, capul și grăsimea, precum și măruntaiele și picioarele, după ce le vor spăla cu apă. Și să ardă preoții toate acestea pe jertfelnic, ca ardere de tot, jertfă, mireasmă plăcută Domnului".*

Grăsimea constituia partea cea mai aleasă a jertfei. Unele părți erau spălate cu apă, apa semnificând originea vieții și purificarea. Arderea de tot arăta totala închinare înaintea Creatorului. "Oare nu este acesta un chip clar al vieții sfinților și al unirii desăvârșite cu Dumnezeu în duh și sfințenie? Deci ne facem asemenea animalelor domestice, adică vițelului și oii, prin mortificarea trupului, ca să trăim lui Dumnezeu prin viețuirea evanghelică"[3].

10-13: *"Iar dacă jertfa adusă de el Domnului ca ardere de tot este din vite mici, să fie din miei sau din iezi, parte barbătească, fără meteahnă. Să-și pună mâna pe capul jertfei și s-o înjunghie înaintea Domnului, în partea de miazănoapte a jertfelnicului; iar preoții, fiii lui Aaron, să stropească cu sângele ei jertfelnicul împrejur. Să o taie apoi în bucăți, despărțind capul și grăsimea ei; să așeze preotul bucățile pe lemnele care sunt pe focul de pe jertfelnic; iar măruntaiele și picioarele să le spele cu apă și să aducă preotul toate și să le ardă pe jertfelnic, ca ardere de tot, jertfă, mireasmă plăcută Domnului".*

Se proceda identic, în cazul cornutelor mici, ca și în al celor mari. Cât privește mielul, el simbolizează victoria vieții asupra morții, motiv pentru care, în multe locuri, e preferat ca jertfă, sacrificarea sa aducând izbăvire celui ce-l jertfește. Dar abia Mielul Hristos va aduce cu adevărat mântuirea pein Jertfa Sa. Iar "jertfirea mielului în partea de miazănoapte e o imagine a faptului că și turmele (mulțimile) de la miazănoapte vor fi sfințite lui Dumnezeu"[4]. Cu alte cuvinte, e vestită universalitatea mântuirii.

14: *"Dacă aduce el din păsări ardere de tot Domnului, să aducă jertfa sa din turturele sau din pui de porumbel".*

După așezarea în Canaan, evreii vor avea multe turturele sălbatice și, de asemenea, vor crește în număr mare porumbei domestici, astfel că și cei mai săraci oameni puteau aduce jertfă din aceste păsări. Turtureaua, ca și porumbelul, semnifică blândețea și fidelitatea, virtuți cu care era invitat să se împodobescă jertfitorul.

15-17: *"Preotul să o aducă la jertfelnic, să-i frângă gâtul și să o pună pe jertfelnic, iar sângele să-l scurgă pe peretele jertfelnicului. Gușa și penele să le scoată și să le arunce lângă jertfelnic, în partea dinspre răsărit, la locul cenușei. Apoi să-i frângă aripile, fără a le desprinde de trup, și să o ardă preotul pe jertfelnic, pe lemnele ce sunt pe foc, ca ardere de tot, jertfă, mireasmă plăcută Domnului".*

În cazul păsărilor, jertfa rămâne întreagă. Gestul scoaterii gușei și penelor era "echivalent spălării măruntaielor animalelor mari (...). Sensul cel mai probabil în Biblia Hebraica este *va scoate gușa cu necurăția ei*, căci, după majoritatea comentatorilor, ebraicul *mureah* desemnează gușa împreună cu stomacul și intestinele păsării. Uciderea păsării era săvârșită deci fără ajutorul unui instrument, cum indică de altfel și tradiția ebraică; victima trebuie să rămână întreagă, căci n-ar fi potrivit să se ofere lui Iahve o jertfă atât de mică, tăiată în bucăți precum animalele mari"[5]. Cenușa, simbolul nimicniciei vieții acesteia, era la răsărit de altar. Sentimentul micimii noastre crește când privim spre Răsărit, simbol al strălucirii dumnezeiești.

Cap. 2, 1: *"Dacă cineva voiește să jertfească Domnului prinos de pâine, să aducă făină bună de grâu, să toarne peste ea untdelemn și să pună pe ea tămâie".*

Pâinea e simbol al hranei esențiale, trupești și, mai cu seamă, spirituale. Biblia Hebraica numește *solet* făina adusă, "pentru a o deosebi de făina obișnuită, *gemah*, care, deși fin măcinată, era considerată inferioară din punct de vedere cultual"[6]. Pâinii i se adauga untdelemn, simbol de lumină, puritate și belșug, și tămâie, cu simbolism complex: fumul tămâii poartă rugăciunile spre cer, unește omul cu Divinitatea; parfumul ei arată buna mireasmă a viețuirii în duh. Arborii din care se obține au fost socotiți uneori simboluri ale lui Hristos. "Tămâia era o rășină balsamică obținută de la un arbore din familia terebintului, foarte folosită în riturile religioase de majoritatea popoarelor antichității. Fumul înmiresmat al tămâii era considerat un simbol al pietății și devoțiunii. In Israel, tămâia era foarte scumpă, fiind importantă din Peninsula Arabică"[7]. O tâlmăcire mistică a acelor jertfe arată că "făina e chipul (tipul) vieții, untdelemnul al bucuriei din nădejde, iar tămâia, al bunei miresme cea din fapte, din virtuți și din viața cea după lege"[8].

2-3: *"Apoi s-o aducă preoților, fiilor lui Aaron, iar unul din ei să ia o mână plină de făină, cu untdelemn și cu toată tămâia și s-o ardă pe jertfelnic spre pomenire, ca jertfă, mireasmă plăcută Domnului. Iar rămășița din prinosul de pâine va fi a lui Aaron și a fiilor lui; aceasta e sfințenie mare din jertfele Domnului".*

Jertfa de mâncare nu revenea în totalitate preoților, ci parte din ea se aducea întâi lui Dumnezeu. În făină jertfită e preînchipuită lucrarea Mântuitorului: "Grăunțele măcinate sunt făina. Iar în aceste chipuri se dă de înțeles taina lui Hristos. Căci El este jertfa pentru noi, pârga roadei celor adormiți. Ca un grăunte de grâu căzut pe pământ și murind, a răsărit înmulțit ca un spic"[9].

4: *"Dacă însă vrei să aduci jertfa prinosului de pâine din aluaturi coapte în cuptor, să aduci pâini de făină bună de grâu, nedospite, frământate cu untdelemn, și turte nedospite, unse cu untdelemn".*

"Eliminarea expresă a oricărui ferment a fost impusă de credința că aceasta ar fi schimbat caracterul natural al ofrandei, alterând-o și profanând-o. Poate fi recunoscută aici și o reacție împotriva habitudinilor cultuale ale canaaneilor"[10]. Biserica Rasăritului, în schimb, a suprimat azima, căci Mântuitorul sporește toate și le face noi; în plus, dacă azima închipuiește tristețea, Hristos proclamă fericirea veșnică (cf. Matei 5,3-12).

Ana USCA

☛

1. LEV - *Monumente linguae dacoromanorum, Biblia 1688*, Paris III, *Leviticus*, Iași, 1993, p. 164.
2. Clement Alexandrinul, *Stromate*, V, 67, 4.
3. Sf. Chiril al Alexandriei, *Închinarea și slujirea în duh și adevăr*, XVI.
4. *Ibid.*
5. LEV, p. 165.
6. *Ibid.*
7. *Ibid.*
8. Sf. Chiril al Alexandriei, *op. cit.*, XVI.
9. Id. *Glafire la Levitic.*
10. LEV, p. 166.

Prof. dr. C-tin MIU

TEOLOGIA NECAZURILOR ÎN LUCEAFĂRUL

Pentru spiritualitatea ortodoxă, viaţa duhovnicească este o permanentă epectază. Aceasta (<gr. epektasis = urcuş) este o învăţătură dezvoltată de Sf. Grigore de Nyssa (în *Viaţa lui Moise* sau *Tratat de desăvârşire în virtute*) şi presupune "o continuă eliberare de patimi, o creştere spirituală..."[1]) În iconomia mântuirii, în mod necesar intră încercările şi necazurile. Nu te poţi mântui şi nu poţi avea parte de viaţa duhovnicească dacă n-ai trecut mai întâi prin "purgatoriul" necazurilor. Cuviosul Nichita Stithatul consideră încercările "mijlocul cel mai eficient de probare a prezenţei sau a lipsei iubirii faţă de Creator, căci prin ele Acesta urmăreşte să vadă spre cine se înclină sufletul şi cui se dăruieşte el."[2]) Din perspectiva celor spuse până aici, având în vedere fabulaţia poemului *Luceafărul*, putem sesiza strategia Demiurgului ca Părinte duhovnicesc: pentru ca Fiul să-şi poată începe urcuşul spiritual, era nevoie ca acesta să treacă inevitabil prin faza încercărilor. Recunoaşte, aici similitudini cu Iisus, care a trebuit şi el să cunoască mai toată gama necazurilor, înainte de a reveni la veşnicie. În poemul eminescian, faza încercărilor are mai multe etape.

Prima etapă este *ispitirea*. Hyperion este ispitit de frumuseţea fetei de împărat (prezentată de către poet) la proporţii hiperbolice: "A fost odată ca-n poveşti,/ A fost ca niciodată/ Din rude mari împărăteşti,/ *O prea frumoasă fată.// Şi era una la părinţi/ Şi mândră-n toate cele,/ Cum e Fecioara între sfinţi/ Şi luna între stele.*" (s.n.) A doua etapă este consimţirea. Fără aceasta - spune Sf. Maxim[3] - ispitirea n-ar mai avea nici un rost. În cazul protagoniştilor poemului *Luceafărul*, dacă ispitirea este realizată de fata de împărat, consimţirea aparţine atât fetei cât şi astrului nemuritor: "Îl vede azi, îl vede mâni,/ Astfel dorinţa-i gata;/ El iar privind de săptămâni,/ Îi cade dragă fata." Spuneam că din ambele părţi (a fetei de împărat şi a astrului nemuritor) consimţirea vine în egală măsură. Să se observe că ideea aceasta e sugerată de către poet prin intermediul câtorva procedee artistice: repetiţia verbului *a vedea* (care intră în relaţie cu două adverbe de timp: "azi" şi "mâni", spre a sugera o acţiune durativă), precum şi folosirea iterativului *iar* (acesta, în contextul versului, în relaţie cu verbul *a privi* şi locuţiunea adverbială de timp de *săptămâni* căpătând aceeaşi valoare durativă). A treia etapă este cea în care consimţirea se transformă în *patimă*. Aspectul acesta poate fi lesne sesizat dacă se are în vedere semnificaţia procedeelor artistice pe care le-am adus deja în discuţie (din versurile mai sus citate). În cartea sa *Teologia necazurilor*, Pr. I. C. Teşu face o distincţie pertinentă între păcat şi patimă, arătând că: "Spre deosebire de păcat, care are un *caracter accidental*, patima e păcatul generalizat, devenit *obişnuinţă*."[4] (s.n.) Aşa se explică de ce Hyperion acceptă fără ezitare să se lepede, în semn de dragoste pentru frumoasa fată de împărat, de nemurirea sa: "Da, mă voi naşte din păcat,/ Primind o altă lege;/ Cu vecinicia sunt legat,/ Ci voi să mă dezlege." Din versurile citate transpare un paradox: acceptând să renunţe la "legea" sa, Hyperion crede că-şi manifestă libertatea de acţiune faţă de Părintele său spiritual; dar "primind o altă lege" - cea a muritorilor -, Hyperion nu-şi va putea impune propria *lege*, ci va deveni *robul legii ce tutelează profanul*. Acest aspect nu este sesizat de către protagonist, el fiind orbit de patima sa devoratoare pentru Cătălina, patimă care îi robeşte cugetul.

În dialogul său cu Demiurgul - Părintele său duhovnicesc -, Hyperion îşi măturiseşte păcatul, dar fără a-l conştientiza: "De greul negrii vecinicii, /Părinte, mă dezleagă/ Şi lăudat pe veci să fii/ Pe-a lumii scară-ntreagă;// O, cere-mi, Doamne, orice preţ;/ Dar dă-mi o altă soarte,/ Căci tu izvor eşti de vieţi/ Şi dătător de moarte;// Reia-mi al nemuririi nimb/ Şi focul din privire,/ Şi pentru toate dă-mi în schimb/ O oră de iubire..." Să sesizăm că cererea este formulată sincer şi direct, solicitantul fiind gata să accepte «orice preţ» în schimbul îndeplinirii dorinţei sale, chiar dacă el renunţă la o sumedenie de atribute legate de nemurire, şi asta numai pentru "o oră de iubire".

Răspunsul Demiurgului evidenţiază cu pregnanţă rolul Părintelui duhovnicesc, *darul discernământului*: "Dintre toate darurile pe care trebuie să le căutăm şi să le apreciem la părintele duhovnicesc cel mai de preţ este dreapta socoteală sau *discernământul duhovnicesc*"[5] (s.n.). Ca un adevărat Părinte duhovnicesc, Demiurgul *îşi ceartă* Fiul, nu dojenindu-l pentru îndrăzneala de a vrea să-şi schimbe *legea* (care ar fi însemnat revolta Fiului împotriva Legii instituite de autoritatea Tatălui), ci afişând o *ironie înţelegătoare* atât faţă de Hyperion, cât şi faţă de lumea în care acesta dorea să intre: "Tu vrei un om să te socoţi,/ Cu ei să te asemeni?/ Dar piară oamenii cu toţi,/ S-ar naşte iarăşi oameni.// Ei numai doar durează-n vânt/ Deşerte idealuri -/(...) Ei doar au stele cu noroc/ Şi prigoniri de soarte,/ Noi nu avem nici timp nici loc,/ Şi nu cunoaştem moarte.//(...) Iar tu, Hyperion rămâi/ Oriunde ai apune.../ Cere-mi cuvântul meu de-ntâi -/ Să-ţi dau înţelepciune?" Din versurile citate putem decela scopul atitudinii Părintelui spiritual: *paza minţii* Fiului, pentru ca acesta să nu fie robit de patimă, la căderea în păcat.

Un profan ar putea considera sfaturile Demiurgului ca fiind o simplă cicăleală. În realitate însă, El urmăreşte să-şi ferească Fiul de a cădea într-un păcat şi mai mare. Părintele duhovnicesc nu urmăreşte altceva decât pregătirea mântuirii Fiului. Căci - se spune în *Proverbe, 11:14* - "mântuirea este sfătuire multă". Cu alte cuvinte, Tatăl Ceresc, înţelegând atitudinea lui Hyperion, acceptă ispitirea de care acesta a avut parte, pentru că ştie că numai aşa Fiul se va smeri: *acesta nu poate ajunge la epectază decât după ce va fi căzut în ispită*. Acesta este scopul teologiei necazurilor.

Din perspectivă profană, versurile din finalul *Luceafărului* iau forma unei *imprecaţii* venite din partea celui dezmăgit în iubirea concepută la modul absolut: " - Ce-ţi pasă ţie, chip de lut,/ Dac-oi fi eu sau altul?// Trăind în cercul vostru strâmt/ Norocul vă petrece,/ Ci eu în lumea mea mă simt/ Nemuritor şi rece". Din perspectivă teologică, aceste versuri îmbracă haina *pocăinţei ca smerită cugetare*. Conştientizând abia acum căderea sa în păcat (după ce va fi văzut idila Cătălinei cu pajul Cătălin şi după ce va fi înţeles că între lumea profană şi cea sacră există o distanţă uriaşă în planul aspiraţiilor), Hyperion *se pocăieşte*, pregătindu-şi astfel viaţa autentică, duhovnicească. Această conştientizare a pocăinţei, ca izvor al căinţei, este o dovadă de autocunoaştere: "Pe o treaptă superioară, această cunoaştere obiectivă (de sine - n.n.) dobândeşte un sens moral mai accentuat, constând în dorinţa de a ne elibera de patimi şi de a dobândi virtuţile, pentru a ajunge la adevărata cunoaştere şi trăire" în Dumnezeu.[6]

Note:
1. Pr. Prof. Dr. Ion Bria, *Dictionar de teologie ortodoxă*, Ed. Institutului Biblic si de Misiune al BOR, Buc., 1994, p. 143.
2. Pr. Ioan C. Teşu, *Teologia necazurilor*, Asociaţia Creştină Christiana, Buc., 1998, p. 85.
3. Cf. Pr. I.C. Teşu, *op. cit.*, p. 56.
4. *Ibidem*, p. 57.
5. *Idem*, p. 109.
6. *Idem*, p. 114.

5: *"Dacă jertfa ta este prinos de pâine copt în tigaie, să fie de făină bună de grâu, frământată cu untdelemn şi nedospită"*.

Tigaia (ebr. *makavat*), după opinia comentatorilor, era "un disc metalic amplu, puţin convex, care se aşeza pe vatra încinsă; pâinea se aşeaza pe partea superioară a discului"[11].

6-10: *"Să-l rupi bucăţi şi să torni peste el untdelemn; acesta este prinos de pâine adus Domnului. Dacă jertfa ta este prinos de gătit în oală, să se facă de făină bună de grâu cu untdelemn. Prinosul Domnului, gătit aşa, să se aducă şi să se încredinţeze preotului, iar acesta să-l ducă la jertfelnic. Apoi să ia preotul din jertfă o parte spre pomenire şi s-o ardă pe jertfelnic, ca ardere, ca mireasmă plăcută Domnului; iar rămăşiţele prinosului de pâine vor fi pentru Aaron şi fiii lui; aceastea-s sfinţenie mare din jertfele Domnului"*.

Cuvântul arată lămurit că din aceste jertfe se întreţineau preoţii. Totuşi, ceea ce le revenea putea fi numit *rămăşiţă*, căci pârga revenea lui Dumnezeu, chiar dacă reprezenta o mică parte din jertfă.

11: *"Orice prinos de pâine, ce aduceţi Domnului, să nu-l faceţi dospit, căci nici dospitură, nici miere nu veţi arde, ca jertfă înaintea Domnului"*.

"În antichitate, ca agenţi de fermentaţie, erau folosite diferite sucuri de fructe, lapte acru sau, precum până de curând ţărăncile noastre, o bucăţică din compoziţia fermentată, păstrată de la pâinea preparată anterior"[12]. Mierea, în Biblia Hebraica, *debaş*, "putea desemna fie produsul apicol cunoscut, fie un fel de sirop din struguri sau curmale, cunoscut şi astăzi de arabi sub numele de *dibs*. Excluderea mierii dintre ofrandele israeliţilor se poate justifica fie prin grija lor de a se evita jertfe oferite de regulă zeilor păgâni - mierea fiind ofranda prin excelenţă în diferite culte uraniene ale antichităţii -, fie prin caracterul ei de posibil ferment"[13]. Mierea e simbol al belşugului, dulceţii, al ştiinţei şi înţelepciunii, al învăţăturilor dumnezeieşti, revelaţiei şi cunoaşterii mistice. Dacă dospitura semnifică învăţătura Legii celei noi, iar mierea, cunoaşterea mistică, poate că aceasta e motivul tainic pentru că ele nu erau mistuite; sau, cum vom vedea mai jos, ar mai putea fi şi un alt înţeles.

12. *"Ca prinos de pârgă, să duceţi şi de acestea Domnului, dar pe jertfelnic să nu le înălţaţi întru mireasmă bine-plăcută Domnului"*.

"Ofranda primelor produse din diferite specii vegetale (grâu, struguri, untdelemn etc.) este o jertfă diferită de jertfa de ardere de tot prescrisă în versetele anterioare. Aceste produse nu erau arse pe altar, ci erau înmânate preoţilor, ca ofrandă, constituind astfel unul din mijloacele lor de întreţinere"[14]. Revenind la dospitură şi miere, să urmărim tâlcuirea anunţată: "Aluatul e chipul uneltirii, al acţiunii atoatefăcătoare, nu numaidecât al celei condamnabile, ci şi al celeilalte, adică al celei bune şi de laudă (...). Căci numele de uneltire vine prin unealta cu care lucrăm. Iar mierea ne indică indirect plăcerea trupească. (...) Uneori închipuie însă şi dulceţurile bune. (...) Socotesc că lucrarea meşteşugită a sufletului evlavios şi bun, dacă lucrează la vremea sa, având ca motiv credinţa în Dumnezeu, nu e respinsă de Dumnezeu, dar nu e pusă în acelaşi rând cu virtutea binemirositoare, nici nu e socotită ca jertfă spirituală. Căci la Dumnezeu e mai cinstită simplitatea"[15]. Mierea e compusă, ca adunată din mulţime de flori; iar simplu e numit cel ce cunoaşte nemijlocit pe Dumnezeu.

13: *"Toate prinoasele tale de pâine sară-le cu sare; să nu laşi jerfele tale fără sare, semnul legământului Dumnezeului tău; cu toate prinoasele adu Domnului Dumnezeului tău şi sare"*.

Conservant, sarea simbolizează incoruptibilitatea. Astfel, sarea indică trăinicia unui angajament, a unei alianţe sau a unei prietenii. După un vechi obicei, încheierea unui legământ e însoţită de mâncare de pâine şi sare împreună; aceasta trebuie să fie şi semnificaţia originară a obiceiului românesc de a oferi oaspeţilor pâine şi sare.

14-16: *"De aduci Domnului prinos de pâine din cele dintâi roade, adu ca dar din cele dintâi roade ale tale grăunţe din spice, prăjite cu foc şi pisate. Toarnă peste ele untdelemn şi pune pe ele tămâie; acesta este prinos de pâine. Preotul să ardă, spre pomenire, o parte din grăunţe şi din untdelemn cu toată tămâia; aceasta este jertfă Domnului"*.

"Grăunţele măcinate sunt făina. Iar în aceste chipuri se dă de înţeles taina lui Hristos. Căci El este jertfa pentru *noi*, pârga roadei duhovniceşti, adică pârga umanităţii, întâiul înviat din morţi, întâiul în nestricăciune, pârga celor adormiţi.(...) Iar peste jertfă a spus că trebuie să se toarne untdelemn şi a poruncit să se pună şi tămâie. Untdelemnul închipuieşte simbolic grăsimea şi veselia, iar tămâia închipuieşte sfinţenia şi buna mireasmă"[16].

(va urma)

11. *Ibid.*
12. *Ibid.*
13. *Ibid.*
14. *Ibid.*
15. Sf. Chiril al Alexandriei, *Închinarea şi slujirea în duh şi adevăr*, XV.
16. Id., *Glafire la Levitic*.

Am primit la Redacție

Scrisoare către redacția revistei *Puncte Cardinale*

Sunt unul dintre cititorii revistei Puncte Cardinale încă de la apariția ei și pot spune că am citit marea majoritate din cele 110 numere publicate până în prezent. M-am considerat un fel de prieten al revistei, mai întâi pentru că doi dintre editorii ei sunt prieteni vechi pentru care am o considerație aparte, cât și pentru faptul că în peisajul publicisticii românești de după 1989 publicația Dvs. aducea un ton de reținere și obiectivitate, o încercare de a înțelege problemele societății românești post-decembriste, o dorință sinceră de a contribui la găsirea unor soluții adecvate de rezolvare a crizei în care se afla și se mai află încă țara noastră. Am apreciat multe dintre punctele de vedere exprimate în coloanele revistei în decursul anilor, dintre care menționez doar cele scrise în legătură cu ideile vehiculate în Gazeta de Vest, punctul de vedere susținut de Puncte Cardinale privind *reconcilierea* națională și delimitarea față de perioada comunistă, poziția patriotică în problema Basarabiei și Bucovinei, în problema dosarelor Securității etc.

Nu aș putea subscrie la punctele de vedere exprimate în Revistă în câteva probleme importante. Evident, nimeni nu-mi cere părerea și cu atât mai puțin să subscriu la ideile celor ce semnează în paginile periodicului Dvs.

Mă gândesc, totuși, mai întâi la chestiunea *mondializării* adusă în discuție de mai multe ori în decursul anilor. Am impresia ca de fiecare dată s-a insistat numai asupra unui aspect, aș zice eu sentimental îndreptățit, al acestei importante probleme actuale. Privit acest subiect și din altă perspectivă cred că ar fi greu să spui un NU categoric.

Vrem nu vrem, trebuie să recunoaștem că viețuim cu toții pe una și aceeași planetă care, cum zicea cineva, nu are nevoie de noi, ci noi avem nevoie de ea. Or, pentru a o menține locuibilă, întreaga omenire va trebui să-i folosească cu chibzuință resursele și să o altereze cât se poate mai puțin. În același timp, datorită dezvoltării și diversificării mijloacelor de producție și telecomunicațiilor, interdependența dintre diverse puncte ale globului este din ce în ce mai accentuată. Mai mult, o greșeală sau rea intenție petrecută într-o țară poate afecta grav o mulțime de alte țări (mă gândesc la Cernobîl), toate acestea fără să mai amintesc pericolele reale reprezentate de exploziile atomice, de armele bacteriologice etc.

În altă ordine de idei, istoria ne stă la dispoziție, ca o tristă mărturie, că ambiția și dorința de modificare a granițelor a fost cauza eternă a măcelurilor de-a lungul întregii civilizații omenești. Este și mai tristă constatarea că și în cadrul comunității creștine mondiale problemele au fost *rezolvate* în aceeași manieră - prin război și violență - fie că e vorba de lumea catolică, ortodoxă ori protestantă.

Având în vedere toate acestea, cred că este necesară găsirea unor soluții care să ducă la o pace trainică, la o relativă bunăstare a întregii omeniri și la libertatea fiecărei ființe umane. Cred că aceste deziderate nu pot fi împlinite în cadrul unor granițe relative, permanent contestate și niciodată *drepte* pentru toată lumea. Nu vreau să spun prin aceasta că soluția a fost găsită prin mondializarea care se încearcă la ora actuală, ci că trebuie găsită o soluție cât mai acceptabilă.

Un alt subiect spinos, la fel de actual, dezbătut adesea de mai mulți semnatari care și-au expus punctul de vedere în coloanele Revistei este acela al *ecumenismului*. Și în acest caz punctul de vedere susținut nu mi se pare nici binecuvântat, nici posibil. Nu se poate aborda problema ecumenismului plecând de la ideea că "latinii sunt eretici și nu au nici Botez, nici Preoție" chiar dacă această idee este avansată de Sf. Nicodim Aghioritul. Prin urmare, unica soluție ar fi rebotezarea (mai bine zis botezarea) tuturor creștinilor și întoarcerea la Ortodoxia răsăriteană autoproclamată, cu toată *umilința*, drept singura deținătoare a cheilor Împărăției Cerurilor. Am sentimentul, de multe ori dureros de amar, că în toate discuțiile privind întâietatea și puritatea credinței, se ascunde un *orgoliu creștin* nemăsurat și că se pierde din vedere esența vie a învățăturii lui Iisus Hristos, că ne conducem după canoanele Bisericii, elaborate de oameni, nu după Evanghelia Mântuitorului.

De câteva ori, mai ales în ultimii ani, am fost tentat să vă scriu și să vă fac cunoscute rezervele mele privind unele comentarii sau luări de poziție care mi s-au părut că nu țin cont de o înțelegere mai largă a lucrurilor și că se abat de la spiritul Revistei. M-a nemulțumit profund duritatea excesivă și nedreaptă cu care a fost atacat Papa Ioan Paul II în publicația Dvs. Mă gândeam atunci, nu este destul de mare numărul celor ce defăimează pe Papa (și Catolicismul în general) numindu-l nici mai mult nici mai puțin *Anticrist*, trebuie ca și Puncte Cardinale să se alăture acestui cor?

Am dorit și doresc ca Revista Dvs. să devină o publicație de idei, animată de un spirit creștin superior, de analiză, pe cât posibil lucidă și nepătimașă, a problemelor lumii contemporane. Și să nu mi-o luați în nume de rău că v-o spun, poate este o percepție pur personală, în loc ca Revista să-și lărgească orizontul, și-l îngustează. Am impresia că ea devine din ce în ce mai mult o tribună de apologie a ortodoxismului în general și a celui românesc în special și nu al credinței în Hristos; că ori de câte ori se ivește prilejul, subliniază aspecte considerate necreștine sau anticreștine ale catolicismului, punând în același timp în evidență virtuțile reale sau imaginare ale Ortodoxiei. În treacăt fie spus, nu-mi pot explica de ce în Revista Dvs. a fost relatată extrem de sumar vizita Papei în România, în timp ce a reprodus în întregime discursul Patriarhului Constantinopolului, fără nici un comentariu, deși s-ar putea spune multe în legătură cu opiniile Înaltului prelat. Mi-e teamă că menținându-se pe aceeași linie, Revista Dvs. îndreptățește o butadă auzită de la cineva, anume că ar trebui să se numească Punct Cardinal, nu Puncte Cardinale.

În numărul 1-2 pe Ianuarie-Februarie 2000 mi-a atras atenția de la început un titlu, repetat pe două pagini consecutive, și anume "Cine ești dumneata, domnule Neștian?" Fără să vreau gândul m-a dus în urmă, la istoria nu prea îndepărtată și pentru mulți români de dureroasă amintire, când se puneau asemenea întrebări fie prin viu grai, fie cu ajutorul tiparului. Întotdeauna asemenea întrebări echivalau cu o condamnare a celui numit, încât nu mai era nevoie să asculți sau să citești cele ce urmau deoarece, în funcție de împrejurări, ghiceai fără greș urmarea, întotdeauna gravă sau în cel mai fericit caz extrem de neplăcută pentru cel împricinat. Din păcate, schema a fost preluată și aplicată d-lui Neștian, colaborator, fie și sporadic, al revistei.

Se pare că articolul pe care vi l-a trimis d-nul Neștian spre publicare - "Periodic național-creștin sau oficina teoctistă?" - v-a supărat foarte, judecând după replica pe care "Redacția Punctelor Cardinale" i-o administrează sub titlul "Fiziologia lupului moralist". Este adevărat că dl. Neștian face o critică sumară și nereținută Ortodoxiei răsăritene și românești, oful lui fiind îndreptat cu precădere împotriva clerului Bisericii Ortodoxe Române și mai ales împotriva Patriarhului Teoctist. Trebuie menționat aici că deși opiniile exprimate în articolul menționat al d-lui Neștian sunt unele exagerate, altele nedrepte sau nejustificat generalizatoare, ele punctează o stare de fapt îngrijorătoare și Dvs. știți bine aceasta, deși se pare că nu vă place s-o recunoașteți. Multe alte opinii asemănătoare au fost exprimate în ultimii ani în această problemă, poate mai judicioase, mai competente și care nu pot fi etichetate ca pornind din ură "viscerală" (mă gândesc la articolele lui Sorin Dumitrescu publicate apoi și într-o carte *Rock & Popi* a Editurii Anastasia).

De zece ani se vorbește, pe bună dreptate, de *o criză spirituală* ca fiind principala dramă a timpului nostru. O contribuție importantă în depășirea acestei crize ar trebui să vină din partea Bisericii. Această contribuție nu este posibilă fără o radicală schimbare a felului cum este concepută și trăită preoția în BOR. Din păcate, în această privință nu pare a se fi schimbat prea mult lucrurile în ultima vreme, se ține cu dinții de *vechile obiceiuri* atât de mult și de des criticate.

Pe lângă aceasta ar fi necesară o reală apropiere a clerului de popor, o permanentă strădanie de evanghelizare, la toate vârstele și categoriile, a celor ce își mărturisesc apartenența la credința ortodoxă. Numai în acest fel BOR își va putea păstra credincioșii în fața asaltului neoprotestantismului, pentru că măsuri administrative nu vor mai fi posibile așa cum s-ar dori din partea preoțimii ortodoxe.

În loc de toate acestea asistăm la o stare de automulțumire, de laudă a virtuților teoretice ale ortodoxiei în comparație cu alte confesiuni creștine și la propovăduirea teoriei *autoregenerării Bisericii prin ea însăși* fără nici o evaluare critică a problemelor și fără întreprinderea unor reale eforturi de îmbunătățire.

Până la urmă ceea ce cred că v-a "ofuscat" mai mult este faptul că d-nul Neștian nu împărtășește opiniile Dvs. în denigrarea greco-catolicismului și că și-a permis să critice unele aspecte ale practicii Ortodoxiei românești, Biserică care, dacă statistic este majoritară, trebuie să fie neapărat și infailibilă.

Și ca să-i dovediți d-lui Neștian că nici D-stră nu vă lăsați mai prejos în aprecieri, neasumându-vă ura "viscerală" pe care i-o atribuiți, ați trântit-o vitejește:

"Antiortodoxismul visceral al autorului... ține de schizofrenia ulcerată a greco-catolicismului falimentar - această *struțo-cămilă* confesională"... Orice comentariu este de prisos! Apoi, uitând principiul de bun simț că nu se cuvine a face aprecieri jignitoare la adresa nici unei confesiuni sau religii, urmând școlărește și fără discernământ unele opinii împrăștiate pătimaș de o parte a clerului ortodox, ați riscat o caracterizare strâmtă și strâmbă: "Toată morala și spiritualitatea lui (a greco-catolicismului) eșuează inevitabil într-o ură antiortodoxă vecină cu delirul maniacal". Așa să fie? Este regretabil faptul că redactorii Punctelor Cardinale sunt puțin familiari cu împrejurările istorice reale în care, acum trei sute de ani, a apărut Biserica Greco-Catolică și că nu pot adopta o poziție detașată și cumpănită în analiza acestei probleme. Ori cum s-ar fi petrecut lucrurile nu se poate nega faptul (deși s-a încercat de multe ori aceasta) că Biserica Greco-catolică, în decursul istoriei sale, a adus o contribuție de mare importanță culturii românești, spiritualității și sentimentului național. Comunitatea românilor greco-catolici n-a fost și nu este o struțo-cămilă schizofrenică ci una

Vasile BECHIȘ

☛

Am primit la Redacție

“Români, vi se pregăteşte ceva!”

Iată că în timp ce Austria îşi croieşte un drum spre o adevărată suveranitate politică, la acest efort participând atât electoratul cât şi liderii partidului conservator, dornici probabil să “scuture jugul” alianțelor cu socialiştii iudeo-masoni, în România situația este cu totul alta. Dacă în Austria Schuessel a mimat negocierile cu Klima şi nu le-a finalizat deşi socialiştii ar fi sacrificat totul numai pentru a-I convinge să-i prefere naționaliştilor (chiar şi postul de cancelar, pe care i l-a oferit acum şi Haider, deşi partidul conservator ieşise abia pe locul trei în alegeri), dacă, în concluzie, în această țară clasa politică de centru-dreapta, mereu şantajată şi obligată să danseze în horă cu evreii şi uneltele lor, a înțeles să aibă curajul să spună nu, cu riscuri mari, atât politice cât şi personale, şi să creeze premisele unei noi renaşteri naționale, în România micimea politicienilor noştri a făcut ca dominația iudeo-masonică să se adâncească din ce în ce mai mult, iar scenariile acestora aplicate țării noastre să fie din ce în ce mai dezastruoase pentru ființa noastră națională, cu tot ceea ce presupune aceasta.

Dacă până în 1996 (oarecare excepție 1990-1992) cercurile mafiote internaționale nu prea puteau să se mişte în voie, guvernarea fiind monolită iar masoneria căuta doar să obțină “cât se poate” şi să racoleze oameni din PDSR, foamarea coaliției guvernamentale PNȚCD-PNL-USD-UDMR, o “monstruoasă coaliție” dacă ne gândim la diferențele imense atât de doctrină cât şi de “stăpâni” între partidele componente, a creat un larg spațiu de manevră, forțelor oculte.

Ultimele emoții ale acestora au dispărut în momentul în care premierul Ciorbea şantajat de PD l-a demis pe şeful corpului său de control, Valerian Stan. Complexat şi depăşit de problemele momentului, premierul Ciorbea nu a luat nici o clipă în calcul că ultima şansă a României se juca atunci:o eventuală retragere de la guvernare ar fi putut declanşa o criză guvernamentală şi un plus de simpatie din partea electoratului (“iată, de şapte ani vor să ajungă la putere, dar nu vor să guverneze fiind mereu şantajați de excrocii de la PD şi de iredentiştii de la UDMR”) iar în final, alegeri anticipate. Înainte de momentul Valerian Stan, sondajele de opinie creditau CDR cu 51% din voturi! Şi cât ar mai fi crescut dacă cei din CDR ar fi rămas demni!

După ce s-au folosit de Ciorbea atât cât l-au considerat necesar, PD-iştii, enervați de stilul lui de lucru, de lipsa de eficiență şi de lentoarea cu care rezolva anumite probleme, au făcut totul pentru a fi debarcat.

În guvernarea care a urmat, planurile iudeo-masonice şi ale uneltelor lor PD-iste au luat un nou avânt. Poate cinstit în sufletul său de poet, “bidimensionalul” (cum îl caracteriza C.T. Popescu) Radu Vasile a căutat, balcanic, să împace şi capra şi varza: adică să nu supere pe nimeni important şi să rămână la putere.

Iudeo-masoneria nu credea că până la alegeri să se mai schimbe ceva. În consecință a urzit un plan: “deoarece cu formula guvernamentală actuală şi chiar cu preşedintele se pot obține rezultate bune (păcat că al nostru Roman n-are şanse să ajungă preşedinte, ce vrei ştie lumea că-i rudă cu noi), e de dorit ca tot aceştia să câştige la viitoarele alegeri; deci: aranjăm-mituim ca Iliescu să nu treacă de Curtea Constituțională şi să nu mai poată candida şi dăm şi ceva bănuți pe sub mână să se ridice artificial-spectaculos nivelul de trai în preajma alegerilor ca să poată zice Coaliția că «iată, vedeți, am avut dreptate că va fi bine până la urmă», şi să se ridice în sondaje (dacă nu destul, le umflăm noi cumva)”.

Dar, iată că preşedintele a început să ridice tonul (vezi “ieşirea” de după inundațiile din iulie 1999) iar Meleşcanu (“un om de stânga cu care se poate discuta mult mai bine, cu un dosar greu pe care nu vrea să şi-l vadă în presă”) să crească în sondaje. Mai mult, dorința unor complexați şi arivişti gen Opriş, V. Petrescu, Spineanu, Ciumara, Mihai Gheorghiu ş.a. a generat ciolaniada din PNȚCD, soldată cu înlocuirea lui Radu Vasile, nu cu unul dintre aceştia, ci cu un independent, o extraordinară ocazie pentru Ocultă (al treilea câştigă) să profite şi să ne rezerve un scenariu şi mai sumbru: “vino tu frate Mugurele prim-ministru, că eşti tehnocrat şi membru la comunitate, gestionează cum poți țara (bani nu mai băgăm) iar la alegeri: Iliescu - cum am vorbit, înlocuim pe Constantinescu cu Meleşcanu şi câştigă alianța PD-ApR-PSDR, la care ar mai putea adera pragmaticii din PDSR (apropo, Adi, cum stăm cu racolarea de colegi la valorile europene, adevărat social-democrate)”.

N-avea dreptate profesorul Mânzatu când spunea în 1994, uşor cu chef fiind, că nu va fi linişte în țară decât peste vreo cinci ani când vor veni evreii înapoi şi-şi vor recupera toate bunurile (şi privilegiile aş adăuga)?

Aşa că: Meleşcanu - preşedinte, “stânga de obediență europeană” unită la putere, “sămânța de ardelean”, Roman (Neuländer pe numele său), prim-ministru şi Năstase preşedinte al Senatului. Asta vi se pregăteşte, români!

Departamentul de studii-analize al “Vulturului Brâncovenesc”

---

cu dragoste de țară şi de neam, oricum ați eticheta-o D-stră.

Scoaterea în afara legii, a Bisericii Greco-catolică, în Decembrie 1948, de către Guvenrul comunist, cu un substanțial aport, izvorât din *iubire creştină* al Ierarhiei B.O.R., n-a fost un act de aducere la *dreapta credință a oilor rătăcite* ci unul de intolerabil abuz. Persecuția comunistă care a urmat, a fost îndreptată, mai făţiş sau mai ascuns, împotriva tuturor confesiunilor, cea mai necruțătoare fiind față de cea Unită cu Roma.

Spre nemulțumirea multora, s-a constatat după Decembrie 1989 că Biserica Greco-catolică n-a dispărut, că mulți, puțini credincioşi, câți au mai rămas, doresc să-şi practice liber cultul lor. Ce-i rău în aceasta? Nu era normală o înțelegere frățească, creştină între păstorii celor două Biserici? Nu era normal ca măcar o parte din proprietățile pe care Biserica Greco-catolică le-a avut, aflate în folosința Bisericii Ortodoxe, să-i fie retrocedate pentru a putea oficia în mod decent serviciile religioase?

Dar să revenim la cazul Neştian care m-a determinat să vă scriu această scrisoare.

De teamă ca unii cititori ar putea să nu fie de acord cu rechizitoriul administrat de Redacția revistei d-lui Neştian şi că ar putea agreea cu unele din "poncifele vulgare" ale acestuia, nu ştiu de ce ați considerat de cuviință că este necesară discreditarea şi a persoanei îndrăznețului autor. Astfel, rând pe rând, aflăm că d-nul Neştian "colportează analfabet", are o "minte bolnavă", cu o "impuritate morală care trădează... o conştiință religioasă nulă", "se complace senin la limita imbecilității", ca judecata lui ar ține de "logica pacienților de la Socola".

Dacă totuşi cineva ar rămâne sceptic şi după enumerarea deficiențelor mintale şi de caracter ale d-lui Neştian, îndoindu-se de obiectivitatea *aprecierilor* Redacției, ați păstrat la urmă argumentele hotărâtoare, şi anume că "tovarăşul Neştian a fost unul din politrucii notorii ai ideologiei comuniste"... "papagal perfect al pedagogiei oficiale", "scribălău comunist", "ideolog profesionist al învățământului bolşevizat", un "oportunist... cu mai mult tupeu decât media lichelelor."

Şi de această dată dezvăluirile Dvs. apar puțin convingătoare iar "cititorul onest" pe care-l invitați să judece se întreabă imediat de ce atâta înverşunată patimă în "fiziologia" pe care o faceți unui fost colaborator.

Se presupune că Dvs. erați avizați de trecutul "scribălăului" şi cu mărinimie i-ați acordat "şansa redresării morale" ca nişte creştini adevărați şi pe deasupra naționalişti.

S-a întâmplat ca d-nul Neştian să nu aprecieze bunăvoința Dvs. încălcând *linia* promovată de Redacție, drept pentru care i-ați dat o lecție care s-ar dori usturătoare, dar care în acelaşi timp va pune şi pe Dvs. într-o lumină nu tocmai favorabilă, dacă ar fi să judecăm numai după belşugul de invective ce cu *onoare* i le-ați adresat, ca unei adevărate "flaşnete" comuniste la început, "simiste" după aceea şi "greco-catolice" în cele din urmă. Apoi ca o încununare inversă a acestei ploi de invective, cade ca o ghilotină sentința finală "avorton al spiritului național".

Inutil să vă reamintesc că spiritul creştin presupune dragoste şi respect pentru orice om iar o elementară probitate profesională implică reținerea de la loviturile sub centură, împreună cu evitarea limbajului folosit de oamenii neinstruiți de la periferia marilor oraşe, mai ales în publicațiile care se respectă şi care aşteaptă să fie respectate. Presupune de asemenea şi onestitatea de a nu umple cu interpolari un text pe care de bună voie l-ați publicat. Ați fi putut face oricâte observații pe care le-ați găsit de cuviință în subsolul textului.

Vechiul dicton aristotelic "Amicus Plato, sed magis amica veritas" pe care îl inserați la sfârşitul articolului, din păcate, nu se potriveşte în nici un fel contextului. Nici Plato (citiți Neştian), nici adevărul nu rezultă a vă fi într-adevăr prieteni.

Îmi place să sper că articolul de care m-am ocupat aici este un accident regretabil pe care l-ați publicat pripit şi că veți încerca în viitor să nu vă abateți de la semnificația frumoaselor cuvinte pe care le-ați înscris pe frontispiciul Punctelor Cardinale: credință, iubire, speranță, că vă veți arăta "respectuoşi față de orice adversari" lăsând ca onestitatea acestora să fie apreciată de cei ce vă citesc.

Notă: *Toate cuvintele şi expresiile cuprinse între ghilimele au fost extrase din articolul "Fiziologia lupului moralist".*

CABALA

"Cabala îl face pe om atent la mister; la misterul din el și la cel care-l înconjoară."
Rabinul Dr. Alexandru Şafran

4. SABBATAI ZVI (4)
(prelucrare după Hirsch Graetz - *Volkstümliche Geschichte der Juden*)

Prezentăm în continuare întâmplările trăite de Sabbatai Zvi după sosirea sa la Constantinopol în urma convocării de către marele vizir, Ahmed Köprili.

Sosirea sa stârnise vâlvă şi la debarcader se găsea o mulțime de evrei şi turci atât de mare, încât a fost nevoie de poliție pentru a se face ordine. Un funcționar polițienesc i-a urat bun sosit trimisului lui Dumnezeu, pălmuindu-l zdravăn în clipă în care punea piciorul pe pământul capitalei imperiului. Sabbatai Zvi s-a dovedit însă suficient de înțelept şi a întors şi obrazul celălalt. Întrucât nu era în postura să joace rolul unui Mesia triumfător, s-a hotărât să îl joace pe cel al unui Mesia umilit, dar demn.Adus în fața lui Mustafa Paşa, locțiitorul vizirului, nu a trecut în mod strălucit prima probă. Întrebat asupra intențiilor sale şi asupra motivelor care l-au determinat să stârnească atâta agitație în sânul populației evreieşti, Sabbatai ar fi răspuns că el nu este decât un simplu haham evreu care a venit de la Ierusalim spre capitală pentru a aduna pomeni şi că nu a făcut nimic pentru a merita respectul pe care i-l acordă conaționalii săi. Mustafa a dat poruncă să fie transportat la o închisoare. Departe de a fi dezamăgiți de tratamentul ce i s-a aplicat lui Mesia, adepții săi au stăruit cu mai multă îndârjire în nebunia lor, considerând că aceste suferințe ar fi trepte obligatorii pentru a se ajunge la triumful mesianic. Profeții şi apostolii săi continuau să vestească apropiata mântuire a neamului lui Israel. Chiar şi un drviş turc țipa în gura mare pe străzile capitalei, prevestind venirea lui Mesia. Evreii se îmbulzeau cu miile în fața închisorii, mulțumindu-se să-i zărească, printre gratii, chipul măcar pentru o clipă. Până şi turcii îi arătau respect impresionați de făptura sa şi surprinşi de profețiile pe care le făcea femeilor şi copiilor. Negustorii care nu-şi puteau încasa datoriile de la debitorii lor evrei, se adresau lui Mesia. Samuel Prima avea grijă de a face cunoscute tot felul de poveşti fantastice despre respectul pe care-l manifestau mărimile turce față de Mesia. În tot cazul se pare că autoritățile otomane aveau o anumită doză de teamă de acest Mesia evreu. Cum în perioada în care Sabbatai era ținut în închisoare, turcii pregăteau războiul cu Creta, marele vizir, înțeleptul Koprili, a considerat că pe durata campaniei, cât va fi absent din capitală, nu este recomandabil să lase focare de agitație în urma sa. În această idee a ordonat ca deținutul să fie transportat în castelul Kostia din Dardanele, acolo unde de obicei erau întemnițați prizonierii politici. În acest castel deținuții aveau un tratament foarte bun şi lui Sabbatai i s-a permis să fie însoțit de câțiva adepți, dintre care, desigur, nu lipsea Samuel Prima. Sabbatienii au denumit această fortăreață "Turnul Puterii".

Dacă a fost un moment în care Sabbatai s-a îndoit de sine, atunci acest moment a fost repede depăşit ca urmare a tratamentului blând pe care i l-a aplicat divanul şi a creşterii numărului de aderenți. Se simțea din nou ca fiind Mesia. La sosirea în castelul de la Dardanele, în ziua de pregătire a sărbătorii Pasah (Paştele evreilor) a tăiat un miel pentru sine şi pentru însoțitorii săi şi s-au ospătat, deşi acest lucru este interzis de prescripțiunile rabinice şi talmudice. În incinta fortăreții şi-a organizat un protocol de curte princiară, folosind banii puşi la dispoziție, fără zgârcenie, de adepții săi. Soția sa, Sara, avea permisiunea să locuiască cu el şi se purta ca şi cum ar fi fost regină, vrăjind mulțimea prin frumusețea ei. Golful pe malul căruia era aşezată fortăreața era tot timpul plin de ambarcațiuni care îi transporta pe cei ce voiau să-l vadă pe Mesia. Ca urmare a dorinței adepților săi de a-şi vedea idolul, prețul transportului creştea zi de zi. Comandantul fortăreții era bucuros de cele ce se petreceau, întrucât îşi avea cota lui de câştig rezultată din aprobarea pe care o dădea deținutului său ca să fie vizitat. Locuitorii orăşelului din apropierea castelului erau şi ei bucuroşi, întrucât făceau afaceri bune, vânzând alimente vizitatorilor. Un adevărat fluviu de bani curgea spre Kostia.

Relatările despre cele ce se petreceau la Constantinopol, trecând din gură în gură, ajungeau deformate şi exagerate până la comunitățile evreieşti din Europa, Asia şi Africa, iar impresia pe care o produceau era de nedescris. Cu foarte puține excepții, evreii de pretutindeni erau convinşi de mesianismul lui Sabbatai, ca şi de faptul că în cel mult doi ani poporul lui Israel va fi mântuit. În marile oraşe comerciale ca Amsterdam, Livorno sau Hamburg, în care evreii dominau viața comercială, s-a produs o evidentă stagnare a tranzacțiilor, întrucât oamenii de afaceri evrei aşteptau o iminentă schimbare a cursului vieții. În Europa ochii tuturor comunităților erau ațintiți asupra comunității din Amsterdam ai cărei reprezentanți erau dintre cei mai exaltați adepți ai lui Sabbatai. Fiecare zi în care poşta aducea o veste despre evenimentele din Turcia era o adevărată sărbătoare. La Veneția într-o zi de sâmbătă a izbucnit o ceartă între adepții lui Sabbatai şi contestatarii lui, prilej cu care ultimii abia au scăpat cu viață. Când a fost întrebat cum trebuie să se procedeze cu cei care nu cred în mesianitatea sa, el sau Samuel Prima au răspuns că trebuie ucişi într-o zi de Sabbat. Cei care vor aplica această pedeapsă necredincioşilor se vor bucura, în mod neîndoielnic, de sfințenie. La Hamburg, creştinii protestanți s-au adresat predicatorului evreu Esdras Edzard, întrebându-l despre atitudinea pe care trebuie să o adopte: "Noi nu am auzit numai de la evrei, ci am primit informații şi de la corespondenții noştri creştini din Smirna, Alepp, Constantinopol şi din alte părți ale Turciei, că noul Mesia evreu săvârşeşte minuni după minuni şi că evreii din toată lumea se adună în jurul său. În această situație, ce mai rămâne valabil din învățătura noastră despre Mesia?" Pe scurt, fiecare nou eveniment producea mai multă confuzie. Doar vocea puternică a lui Jakob Sasportas se făcea auzită, avertizând împotriva acestui delir colectiv.

Între timp trecuseră deja trei luni de când Sabbatai ducea o viață de adevărat prinț în castelul de la Dardanele, neavând altă preocupare decât idolatrizarea propriei sale persoane. În acest răstimp, fie din proprie inițiativă, fie influențat de Samuel Prima a suspendat postul de 17 Tamuz. De asemenea a prescris ca postul din nouă Ab, ținut în amintirea distrugerii Ierusalimului să fie desființat şi comemorarea tristului eveniment să se transforme într-o sărbătoare celebrată ca o zi de naştere, cu mâncare şi băutură. La această nouă sărbătoare se va ține un serviciu divin special şi se vor cânta psalmi cu acompaniament de instrumente cu coarde. De asemenea, Sabbatai avea intenția să abroge şi alte sărbători iudaice, printre care şi "ziua împăcării", introducând altele în locul lor. Dar înainte de a ajunge să-şi pună în aplicare planul a comis din îngâmfare, un act necugetat care a năruit tot acest edificiu mesianic, clădit din cărți de joc.

Printre miile de pelerini veniți de aproape, sau de departe să-l omagieze, au venit şi doi talmudişti polonezi, rude ale vestitului rabin din Lemberg, cu intenția de a-l cunoaşte şi de a se bucura de întâlnirea cu el. De la aceşti doi pelerini, Sabbatai a aflat că şi în țara lor un profet cu numele Nehemia Kohen a prezis apropierea imperiului lui Mesia, dar că nu l-a desemnat pe el ca fiind purtătorul acestei demnități. Ca răspuns la aceste relatări, Sabbatai le-a încredințat celor doi soli o scrisoare laconică în care promitea evreilor polonezi să răzbune măcelul săvârşit de cazaci. Mesajul se încheia pe ton poruncitor cu fraza: "Nehemia să se prezinte cât mai repede la mine". Fanaticul talmudist Nehemia nu s-a speriat de sutele de mile pe care trebuia să le parcurgă pentru a ajunge în Turcia. De îndată ce a ajuns la Kostia a fost primit în audiență. Cu acest prilej profetul polonez şi Mesia din Smirna, în loc să râdă unul de altul ca doi şarlatani care s-au demascat reciproc, au început să discute serios problemele mesianismului. Se pare că după lungi controverse, Nehemia nu a fost prea convins că s-a aflat în fața lui Mesia cel adevărat. De aceea sabbatienii fanatici şi-au propus să-l lichideze pe polonez. Din fericire pentru el a reuşit să scape cu viață, a fugit de la castel, s-a dus la caimacanul Mustafa din Adrianopol, s-a turcit şi i-a dezvăluit acestuia toate planurile fantastice, cu iz de trădare, pe care le urzea Sabbata, planuri pe care guvernul nu le cunoştea, deoarece comandantul castelului de la Dardanele era interesat să călătorească într-acolo cât mai mulți evrei de pe urma cărora se îmbogățea.

Caimacamul a transmis informațiile sultanului Mahomed IV. Consiliul imperial a dezbătut modul în care trebuia să se procedeze în cazul Sabbatai Zvi, dezbatere la care a fost convocat şi muftiul Wanni. A-l lichida pur şi simplu pe acest şarlatan părea nerecomandabil, chiar şi pentru turci. Executarea l-ar fi transformat în martir, prilej de a se naşte o nouă sectă şi de a se produce nelinişte şi tulburări. Wanni, superiorul cultului mahomedan a recomandat convertirea lui Sabbatai la Islam. Sfatul său a fost urmat şi medicului personal al sultanului, un evreu renegat numit Didon, a fost însărcinat să acționeze în acest sens. Pe neaşteptate, presupusul Mesia a fost ridicat de la castel şi transportat la Adrianopol unde a fost înfățişat medicului Didon. Acesta i-a descris cumplita pedeapsă ce i se va aplica dacă nu se hotărăşte să câştige bunăvoința sultanului prin adoptarea mahomedanismului. Nimeni nu ştie dacă această propunere i-a provocat închipuitului Mesia grele lupte sufleteşti. Prea mult curaj nu avea şi de la iudaismul adevărat se abătuse de mult, aşa că a urmat fără ezitare sfatul lui Didon.

Pentru îndeplinirea ceremoniei a fost prezentat sultanului. În fața lui şi-a azvârlit la pământ "kipa", calota pe care evreii o poartă pe cap, un servitor i-a înlocuit-o cu un turban alb şi peste haine l-a îmbrăcat cu veşmânt verde. Cu această modificare vestimentară, convertirea la Islam era împlinită. Se pare că sultanul a fost foarte mulțumit de felul în care s-a desfăşurat ceremonia, i-a dat numele de Mehmed Efendi şi l-a numit portarul său - Capugi Baş otorac - cu un salariu destul de mare. Sara, soția lui Mesia, frumoasa şi neastâmpărata fiică de rabin polonez, a trecut deasemenea la Islam cu numele Fauma Cadin, prilej cu care sultanul i-a făcut daruri bogate. Muftiul Wanni s-a ocupat personal să o inițieze în mahomedanism. Cu obrăznicia care îl caracteriza, la câteva zile de la convertirea sa la Islam, "fostul Mesia" scria fraților săi la Smirna: "Dumnezeu m-a făcut ismaelit. El a poruncit şi faptul s-a împlinit într-a doua zi de la renaşterea mea". Exact în acelaşi timp, la Amsterdam se întrunea întreaga comunitate sub preşedinția rabinului Dionys Musafia, un bun cunoscător al filozofiei, pentru a întocmi şi a-i trimite lui Mesia o scrisoare de omagiu.

(va urma)

Gabriel CONSTANTINESCU

UN MARE SAVANT CRESTIN: NICOLAE C. PAULESCU (1869-1931)

profesorul PAULESCU

(urmare din numărul trecut)

evocare de DR. V. TRIFU

Nu ne putem închipui câte încercări s-au pus la cale pentru ca profesorul Paulescu să fie, cu sau fără voie, silit să renunţe la "unele" dintre ideile sale. Dar în conştiinţa profesorului Paulescu răsunau mereu cuvintele Sfântului Irineu: "Rămâi tare în lucrurile pe care le-ai învăţat şi care ţi-au fost încredinţate". El rămânea senin în faţa dârzeniilor, fiindcă se adăpa din "Izvorul Înţelepciunii", deplângându-i pe cei neînţelegători şi chiar pe cei răi.

A fost, astfel, mai dârz decât marele Claude Bernard, căzut, ca şi alţi oameni mari, în frica de "opinia publică", dirijată de Francmasonerie. Această asociaţie diabolică a simţit întotdeauna nevoia unui "idol", nu pentru ea însăşi, ci pentru restul Omenirii. Dar n-a reuşit niciodată, fie că a ales idolii dintre "masoni", ca pe Voltaire (păzit fără încetare de "fraţii" Condorcet şi d'Alembert, ca să nu le scape), fie că a ales dintre "nemasoni", ca pe Claude Bernard, păzit pas cu pas de Paul Bert. Francmasoneria a voit să-l prezinte lumii pe Claude Bernard ca ateu, "mare preot al Ştiinţei triumfătoare şi senine", deşi el nu a fost nicicând "materialist". Însuşi marele învăţat a dezminţit pe reprezentanţii materialismului ateu după moartea sa prin elevul său, profesorul d'Arsonval, care i-a publicat manuscrisul intitulat *Cugetări*, şi prin Jacques Chevalier, care i-a publicat manuscrisul *Filosofie*[1]. La moartea sa, Claude Bernard (1813-1878), primind împărtăşania, mărturisea: "Admit, în ceea ce mă priveşte, o cauză iniţială a lumii... Poate că deasupra acestei lumi locuite este o fiinţă conştientă generală, o conştiinţă supremă: e Dumnezeul luminii universale, care orânduieşte totul, sau care a orânduit totul, fără a interveni totuşi direct asupra lumilor, după cum noi nu intervenim asupra organelor noastre, asupra celulelor noastre...".

Profesorul Paulescu (1869-1931), urmând studiile începute de Claude Bernard, medic şi fiziologist la rândul său, nu mai voieşte să separe Ştiinţa de Filosofie, fiindcă amândouă au acelaşi unic scop: căutarea Adevărului, unul şi acelaşi pentru Filosofie, ca şi pentru Ştiinţă. Omul de ştiinţă nu are dreptul să se închidă în laboratorul său şi să-şi spună: "Caut şi sunt fericit"; el trebuie să aducă semenilor săi fructul cercetărilor sale, spunându-le: "Iată, nu mai suferiţi!".

Profesorul Paulescu nu avea prea mare încredere în posibilităţile de curândă îndreptare a societăţii, fiindcă nu vedea cine ar fi putut, pe atunci, să izbutească s-o readucă pe drumul cel drept. Era prea afundată în "patimi", prea slabă în mâinile Francmasoneriei, prea mult robită Iudaismului neînduplecat.

A adresat, în 1921, o lungă "Scrisoare către ovrei"[2], în care le arăta, cu propriile lor mărturii, intenţiile criminale şi viciile în care s-au scufundat, de ce sunt exclusivişti şi neasimilabili, de ce sunt urâţi de lume, ce soartă nenorocită îi aşteaptă. Le vorbea despre legea divină a iubirii şi-i chema în sânul Bisericii lui Christos: "Nu mai chinuiţi Omenirea, întreţinând discordia şi provocând revoluţii şi războaie. Lăsaţi lumea în pace, şi binefacerile Păcii se vor revărsa şi asupra voastră. Dar, mai presus de toate, cereţi lui Dumnezeu să aibă milă de voi şi să vă dea puţină înţelepciune, ca să nu mai persecutaţi Creştinismul şi chiar să vă întoarceţi la doctrina sublimă a lui Christos... pe care, în starea actuală de turpitudine morală în care putreziţi, *n-o puteţi pricepe*".

"Evreii au rămas o naţie. Această naţie e convinsă că Stăpânirea lumii i se cuvine. Ea nu are ca mijloc de a realiza aceasta decât corupţia spiritelor, care duce la descompunerea socială. Pentru a conchide – zicea Marchizul de la Tour du Pin, cu două decenii înainte[3], emanciparea noastră depinde de sistemul părinţilor noştri: a) a nu se trata ovreii decât ca străini, şi ca străini primejdioşi; b) să se recunoască şi să se abjure toate erorile filosofice, politice şi economice cu care ei ne-au otrăvit; c) să se reconstituie în ordinea economică, ca şi în ordinea politică, organele vieţii proprii, care ne făceau independenţi faţă de ei şi stăpâni la noi acasă".

Iar Voltaire, care, deşi nu era nici ateu, nici materialist, voia să combată totuşi Catolicismul (ca să fie pe placul asociaţiei oculte a Masoneriei), nu s-a putut împiedeca să scrie categoric, cu aproape două veacuri înainte, în *Dictionnaire Philosophique*: "Evreii cred, într-adevăr, că într-o zi prezicerile oracolelor lor se vor îndeplini şi că ei vor avea Împărăţia pământului".

Profesorul Paulescu era mult mai puţin vehement decât alţii. Totuşi, o adevărată furie i-a cuprins pe conducătorii Iudaismului şi, fireşte, pe numeroşii lor "prieteni" (cel puţin pe atunci, când prietenia cu evreii era aşa de avantajoasă...). Cu toate acestea, medicii evrei continuau să-i trimită pe coreligionarii lor, pentru ca profesorul Paulescu, bun şi iertător în faţa durerii, să le descurce cazurile inexplicabile şi să încerce să le vindece pe cele disperate.

În faţa acestor fapte, profesorul publică o serie de broşuri (scrise pe malul mării, pe care o iubea mult şi unde îşi petrecea toate verile, lucrând în linişte deplină, în casa poreclită de prietenii săi "Giamia de la Constanţa"):

I. *Degenerarea rasei jidăneşti* – în care dovedea, cu date ştiinţifice, că evreii sunt iremediabil pierduţi, fiind "degeneraţi" de patimi[4]: "degeneraţii sunt incapabili să priceapă «Cuvântul lui Dumnezeu» şi, prin urmare, viciile lor sunt *incurabile*".

II. *Jidanii şi alcoolismul* – în care, cu documente categorice, arată că alcoolul este una dintre armele cu care evreii degeneraţi caută să aducă degenerarea şi asupra celorlalte seminţii, făcându-le incapabile de mântuire[5].

III. *Desfrâul jidanilor* – în care demonstrează că Talmudul ordonă credincioşilor lui să prostituieze tot ce nu e evreiesc şi să facă tot posibilul să distrugă în special "familia creştină". În acelaşi timp, răspunde unei circulări ministeriale şi arată care ar fi măsurile prin care s-ar putea obţine suprimarea maladiilor venerice: înlăturarea *cauzelor* (desfrâul şi prostituţia) ca să se înlăture *efectele* (maladiile venerice şi dezmembrarea familiilor)[6].

În sfârşit, profesorul Paulescu a ţinut să arate evreimii şi sprijinitorilor ei "soarta viitoare" ce-i aşteaptă, conform *Apocalipsei* "tălmăcite" de dânsul[7]. "Acest atac infernal (lupta de clasă) dezlănţuieşte o reacţie generală şi sângeroasă a creştinilor împotriva evreilor. Franc-Masoneria şi Internaţionala marxistă le vin în ajutor şi cheamă Guvernele naţiilor creştine (stipendiate de evrei) să-i combată pe creştini (cap. XVI). Într-adevăr, *Erezia masonică are un şef ocult: evreimea* (cap. XVII). Primul efect al reacţiei creştinilor este *exterminarea evreilor* (cap. XVIII). Al doilea efect e un război crâncen între creştini şi naţiile apostate, amăgite şi ademenite de Francmasonerie şi de marxism. Iar creştinii vor fi, şi de data aceasta, *învingători* (cap. XIX)... Cine are urechi de auzit, să audă" – [încheie profesorul Paulescu].

(Va urma)

PAULESCU

NOŢIUNILE DE *Suflet* ŞI *Dumnezeu* ÎN FIZIOLOGIE

EDITURA ANASTASIA

În 1999 s-au împlinit 130 de ani de la naşterea savantului Nicolae C. Paulescu, adevăratul inventator al insulinei, adversar neîmpăcat al darwinismului şi unul dintre principalii teoreticieni ai naţionalismului creştin din primul pătrar al secolului XX.

În întâmpinarea acestei aniversări, Editura «Anastasia» din Bucureşti a reeditat una dintre lucrările ştiinţifice cele mai importante ale lui N. C. Paulescu: *Noţiunile de «suflet» şi «Dumnezeu» în fiziologie* (ediţie îngrijită şi prefaţată de Răzvan Codrescu). Cartea mai fusese reeditată în 1944 de către Dr. V. Trifu, ilustru ucenic al autorului.

Ediţia din 1944 era deschisă de o amplă prefaţă intitulată «Profesorul Paulescu». Întrucât această prefaţă nu a mai fost republicată ulterior, am hotărât să o oferim în foileton cititorilor *Punctelor cardinale*, omagiindu-l astfel pe N. C. Paulescu printr-o mărturie cuprinzătoare şi autorizată, dezvăluind cu căldură *complexitatea* şi *exemplaritatea* controversatei sale personalităţi.

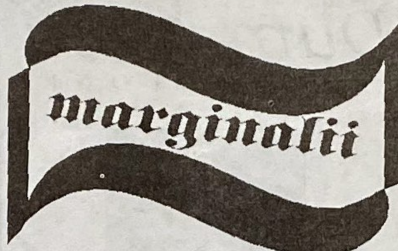
(Menţionăm că ortografia a fost actualizată, punctuaţia îmbunătăţită, iar greşelile de tipar s-au îndreptat în mod tacit).

1. Claude Bernard, *Pensées et Philosophie*; vezi Pierre Mauriac, *Claude Bernard*, Paris, 1941, pp. 139-158.
2. Paulescu, Scrisoare către ovrei, în *Cele patru patimi...*, pp. 182-211.
3. Marquis de la Tour du Pin, *Vers un Ordre social chrétien* (1907), citat de Léon de Poncis în *La mystérieuse internationale juive*, Paris, 1936, p. 272.
4. Paulescu, *Degenerarea rasei jidăneşti*, Bucureşti, 1928, p. 36.
5. Paulescu, *Jidanii şi alcoolismul*, Bucureşti, 1927, p. 40.
6. Paulescu, *Desfrâul jidanilor*, Bucureşti, 1928, p. 32.
7. Paulescu, *Tălmăcirea Apocalipsului*, Bucureşti, p. 32.

Îndelung aşteptată, a apărut spre sfârşitul anului trecut, la Editura Polirom din Iaşi, traducerea românească a celei mai importante scrieri a teologului şi savantului martir rus **PAVEL FLORENSKI** (1882-1937), acest Leonardo da Vinci al Răsăritului contemporan (cunoscut până acum publicului românesc mai ales prin volumele mai modeste editate la "Anastasia" şi "Humanitas": *Iconostasul, Dogmatică şi dogmatism*, respectiv *Perspectiva inversă şi alte scrieri*): ***Stâlpul şi Temelia Adevărului. Încercare de teodicee ortodoxă în douăsprezece scrisori*** (traducere de **Emil Iordache**, pr. **Iulian Friptu** şi pr. **Dimitrie Popescu**). Îngrijită de pr. **Ioan Florescu**, ediţia beneficiază de un amplu şi doct studiu introductiv ("Pavel Aleksandrovici Florenski şi mântuirea eclezială a raţiunii") al diac. **Ioan I. Ică jr.**, probabil cel mai bun cunoscător român actual al vieţii şi operei florenskiene. Cele 12 scrisori ("Cele două lumi", "Îndoiala", "Unitatea Trinitară", "Lumina Adevărului", "Mângâietorul", "Contradicţia", "Păcatul", "Gheena", "Făptura", "Sofia", "Prietenia", "Gelozia"), alcătuind un adevărat *opus magnum* al filosofiei creştine, sunt urmate de "Explicarea şi demonstrarea câtorva amănunte presupuse în text ca fiind deja demonstrate" (mergând până la subtile şi minuţioase demonstraţii de logică matematică şi fizică modernă), precum şi de un bogat corp de note şi comentarii ale autorului (peste o mie). "Elaborată la începutul secolului XX, într-un context romantic simbolist sau romantic revoluţionar, bântuit de himere metafizice şi ideologii totalizante, a căror victimă avea să cadă, în cele din urmă, chiar autorul ei, gândirea din *Stâlpul...* preotului-matematician Pavel Florenski îşi depăşea contemporanii şi îşi devansa de departe epoca (...) Inactuală la data apariţiei sale, această carte continuă să fascineze şi astăzi, la peste opt decenii de la publicare şi aproape un secol de la conceperea gândului ei fundamental, demonstrând o surprinzătoare actualitate şi dovedindu-se una dintre cele mai rezistente cărţi ale secolului XX", conchide prefaţatorul ediţiei româneşti (p. LIV). În fine, e de adăugat că elegantul volum de la "Polirom", legat şi beneficiind de condiţii grafice de excepţie, reprezintă una dintre cele mai frumoase realizări editoriale româneşti ale ultimilor ani.

Tot la "Polirom", printre alte apariţii recente (vol. *Omul Renaşterii* coordonat de Eugenio Garin, *Sacrul în istoria religioasă a omenirii* de Julien Ries etc.), atrage cu precădere atenţia volumul intitulat ***Antihristul*** (texte traduse de **Radu Pârpăuţă** din **Vl. Soloviov**, **G. P. Fedotov**, **A. Maţeina**, **B. Molceanov**, **S. N. Bulgakov**), deschis de un excelent studiu erudit al lui **Toader Paleologu**, pendulând fascinant între teologic şi politic, cu nu mai puţin interesante excursuri istorice şi literare: "Profetul şi *katehon*-ul. Contribuţii la problema «orientării pesimiste» în opera lui Vladimir Soloviov" (text tradus din franceză – cu mici stângăcii tolerabile: "misterul nedreptăţii" în loc de "taina fărădelegii", etc. – de Gabriela Scurtu-Ilovan). *Katehon*-ul, asociat *eshaton*-ului, este "ceea ce opreşte" (întârzie) sfârşitul veacurilor şi venirea Antihristului, constituind "corectivul necesar al apocaliptismului creştin" (conform locului paulinic din *II Tesaloniceni* 2, 6-7: "Şi acum ştiţi ce-l opreşte (pe Antihrist, pe "omul fărădelegii") ca să nu se arate decât la vremea lui. Pentru că taina fărădelegii se şi lucrează, până când cel care o împiedică va fi dat la o parte"). Deşi este în discuţie mai ales *Scurta povestire despre Antihrist* (comparată cu legenda dostoievkiană a Marelui Inchizitor), autorul se întemeiază pe o atentă lectură a operei solovioviene în ansamblul ei, precum şi pe o amplă bibliografie exegetică la zi (vezi pp. 40-46); Soloviov apare ca exponent – nu lipsit de paradoxuri – al aşa-numitului "apocaliptism akatehontic" ce ar fi specific "conştiinţei istorice ruse", cel puţin după prăbuşirea mitului "katehontic" al Celei de-a Treia Rome.

La Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române a revăzut lumina tiparului, într-o ediţie deosebit de frumoasă (coperta: **Emil Bojin**), faimoasa ***Tâlcuire duhovnicească la Psalmi*** a **SFÂNTULUI VASILE CEL MARE**. Este reprodus textul apărut în volumul 17 (1986) din colecţia "Părinţi şi scriitori bisericeşti", astăzi greu procurabil. Traducerea (după *P. G.* 29, 209-493) şi notele aparţin regretatului preot profesor

Dumitru Fecioru (m. 1988), fiind precedată de un cuvânt înainte patriarhal ("În Biserica noastră, *Psalmii* au reprezentat permanent nu doar cea mai înmiresmată carte din Sfânta Scriptură a Vechiului Testament, ci şi cea mai iubită carte de rugăciune şi laudă aduse de cel credincios lui Dumnezeu... Spre descoperirea frumuseţii şi a îmbelşugatului folos duhovnicesc pe care ni le pot dărui *Psalmii* ne îndeamnă în mod deosebit aceste omilii rostite de Sfântul Vasile cel Mare (330-379)... Aşadar, binecuvântând reeditarea acestei cărţi de temeinică edificare sufletească, o recomandăm tuturor celor care se sârguiesc să contemple mai îndeaproape tainicul chip în care «Noul Testament în cel Vechi se ascunde»..."). Pe coperta finală figurează splendida definiţie lirico-teologică dată "psalmului", sub aspect "funcţional", de către Sf. Vasile: "...Psalmul este linişte a sufletelor, conducător al păcii; potoleşte tulburarea şi vâlvătaia gândurilor, înmoaie mânia sufletului şi înfrânează pe cel desfrânat. Psalmul leagă prietenii, uneşte pe cei de departe, împacă pe cei învrăjbiţi... Psalmul pune pe fugă pe demoni şi aduce pe îngeri într-ajutor; este armă pentru frica de noapte, odihnă pentru ostenelile zilei; este întărirea pruncilor, podoaba celor în floarea vârstei, mângâiere bătrânilor, găteală foarte potrivită femeilor; este carte elementară de învăţătură pentru cei ce intră în viaţă, creştere pentru cei ce înaintează în vârstă, întărire pentru cei maturi. Psalmul este glas al Bisericii; psalmul înveseleşte sărbătorile; psalmul creează tristeţea cea după Dumnezeu; psalmul scoate lacrimă şi din inimă de piatră; psalmul este lucrul îngerilor, vieţuire cerească, parfum duhovnicesc"

O carte utilă, relativ recentă şi mai sistematică decât lucrarea clasică a părintelui Stăniloae, este ampla monografie ***Sfântul Grigorie Palama Aghioritul*** alcătuită de **HIEROTHEOS S. VLACHOS**, Mitropolit de Nafpaktos. Traducerea românească (prof. **Paul Bălan**) s-a efectuat după o ediţie engleză – *Saint Gregory Palamas as a Hagiorite* – despre care editorii băcăoani de la "Bunavestire" nu găsesc de cuviinţă să dea amănunte. Se pretinde şi o diortosire după originalul grec (indicat la fel de sumar), de îngrijirea ediţiei ocupându-se preotul **Marin Comănescu**; s-a opintit aşadar cărturăria ortodoxă românească de la Bacău până la Alexandria (volumul e apărut cu binecuvântarea **P. S. Galaction**, Episcop al Alexandriei şi Teleormanului) ca să producă această ediţie mai degrabă jenantă, lipsită de cele mai elementare exigenţe ale actului editorial, ca tot ce apare, de ani întregi, sub egida Editurii "Bunavestire", exemplu tipic al aculturalismului ortodox actual, care crede că "duhovnicitatea" scuză analfabetismul! Dincolo de aceste neîmpliniri locale, strădania ierarhului grec rămâne demnă de laudă: el oferă o radiografie în 13 capitole a vieţii şi operei Sfântului Grigorie Palama (cu accent pe dimensiunea monahală), pe care-l aşează, pe linia Tradiţiei, alături de Sfinţii Trei Ierarhi şi mari teologi ai Bisericii: Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie Teologul. Ultimul capitol se şi numeşte, de altfel, "Al patrulea Ierarh şi Teolog" (vezi p. 379 şi urm.).

Din cele 63 de omilii păstrate de la **SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA**, doar vreo 17 mai fuseseră traduse şi publicate până astăzi în limba română, de pe la începutul anilor '70 încoace, fie direct din greaca bizantină, fie prin intermediar neogrecesc sau occidental, apărând în diferite periodice religioase (*Mitropolia Ardealului, Glasul Bisericii, Studii teologice, Revista teologică, Mitropolia Olteniei, Telegraful român, Teologie şi viaţă, Alfa & Omega*), sub semnături diverse (în ordine alfabetică: Visarion Băltaţ, D. Belu, Olimp N. Căciulă, Claudia Hagianu, Vlad Maniţiu, Eugen Moraru, Ciprian Streza). În acest context, apariţia omileticii palamite în româneşte pentru prima oară în volum, în traducerea inedită şi integrală după originalul grecesc a regretatului dr. **Constantin Daniel** (revăzută de **Laura Pătraşcu** şi stilizată de **Răzvan Codrescu**), constituie un adevărat eveniment, deopotrivă teologic şi cultural.

Primul volum al ediţiei oferite de Editura "Anastasia" (ediţie sponsorizată de d-na **Alexandra Koropiotou**, apărută cu binecuvântarea şi "cuvântul de suflet" al **Î. P. S. Nicolae Corneanu**, Mitropolitul Banatului, precum şi cu o amplă introducere a **Părintelui Galeriu**), în noua colecţie jubiliară "Luminătorii Lumii", cuprinde 20 de omilii, păstrate cu numerotarea deja încetăţenită de cele mai bune ediţii anterioare. Structura omiliilor (ordinea şi numerotarea paragrafelor) o reproduce pe cea a celei mai recente ediţii complete (cea a lui P. Hristou, pe care pare a o fi urmat cu precădere şi traducătorul), destul de diferită de cea din *P. G.* În ediţia completă în 11 volume a operelor Sfântului Grigorie Palama realizată de reputatul profesor grec din Thessalonic, omiliile ocupă volumele IX-XI; volumul de la "Anastasia" acoperă integral conţinutul volumului IX din ediţia respectivă. Numai 6 dintre cele 20 de omilii cuprinse în acest volum mai apăruseră anterior în alte traduceri româneşti: 1 (D. Belu, Eugen Moraru), 8 (Eugen Moraru), 11 (Eugen Moraru), 14 (Ciprian Streza), 16 (Eugen Moraru) şi 18 (Ciprian Streza). În numărul de Paşte al *Punctelor cardinale* din acest an, omilia 18 ("Despre Înviere şi despre Mironosiţe") a apărut şi-n versiunea C. Daniel, anunţând iminentul volum de ***Omilii*** de la "Anastasia".

Din nefericire, versiunea C. Daniel n-a apucat să fie revăzută şi definitivată de autor (decedat chiar a doua zi după încheierea ei "la prima mână"). Ea ni s-a transmis în manuscris olograf (pe alocuri destul de greu descifrabil, atât din pricina scrisului grăbit, cât şi a ştersăturilor), cu unele omisiuni. Editorii au avut mult de furcă (a se vedea *Nota asupra ediţiei*). Totuşi munca lui C. Daniel, deşi nedesăvârşită, a fost de-a dreptul uriaşă şi nu lipsită de migală, amendând indirect nevrednicia sau superficialitatea generaţiilor mai noi. Ca şi în orientalistică, medicul C. Daniel este, în materie de filologie clasică şi teologie, un "amator" superior, capabil să umbrească mulţi "profesionişti" mediocri sau sterili. Dincolo de nedesăvârşirile ei, traducerea sa vădeşte, în ansamblu, o bună intuiţie a originalului, precum şi o bună familiarizare cu limbajul teologic şi bisericesc. În stilizarea finală s-a respectat, de altfel, nota arhaizantă (impusă aproape de la sine de chiar vechimea şi caracterul textului) pe care C. Daniel – deşi cu inconsecvenţe sau ezitări – simţise că trebuia dată traducerii.

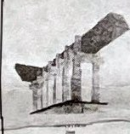
Cu toate eforturile editorilor (care nu şi-au propus totuşi refacerea propriu-zisă a versiunii C. Daniel, ci doar o "diortosire" a ei în anumite limite), se înţelege că n-au putut fi rezolvate toate locurile obscure (cu menţiunea că unele dintre acestea perpetuează chiar obscuritatea textului grecesc). Rămânem cu toţii în aşteptarea unei noi versiuni mai bune, de care s-ar cădea să se învrednicească specialiştii mai tineri şi, poate, mai avizaţi. Traducerile marilor opere de cultură şi spiritualitate sunt perpetuu perfectibile, iar versiunile succesive sunt trepte necesare spre cea mai bună echivalenţă posibilă.

Răzvan CODRESCU

Note de lectură

Mai întâi câteva precizări. Au trecut mai bine de zece ani de la prăbuşirea comunismului şi oribilele crime comise în timpul acestui nefast regim, premeditat ocultate, nu au făcut nici măcar obiectul unui proces moral necum să fie pedepsite, în timp ce luptătorii şi martirii rezistenţei anticomuniste sunt în cel mai fericit caz ignoraţi şi de câte unii chiar trataţi ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat în ţara aceasta. Reparaţiile acordate în 1990, la înghesuială de către neocomunişti sunt derizorii şi formale, decretul lege 118 din acel an constituind, din acest punct de vedere, o ultimă ofensă adusă de foştii impilatori celor pe care un tânăr publicist îi consideră ca fiind "singurul nostru certificat de onoare istorică într-o jumătate de veac de dezastru naţional."

Dar nu acest aspect vreau să-l relev acum, ci un altul care este mult mai grav. Supravieţuitorii acestui cataclism social care a fost regimul comunist constituiesc arhiva vie a epocii respective, adevărul despre ceea ce a fost atunci neputând fi restabilit în întregime fără mărturia lor. Mulţi dintre aceşti supravieţuitori au simţit nevoia să-şi aştearnă pe hârtie amintirile din iadul prin care au trecut, dar cuvântul lor mărturisitor este ignorat. Desigur, aceste producţii literare nu sunt capodopere, unele sunt scrise chiar stângaci fără nici o valoare literară, însă toate au valoare de document şi aceasta este foarte important pentru stabilirea adevărului de către cei ce mâine vor scrie istoria acestei perioade. Şi pentru că nici o instirtuţie abilitată sau editură nu se înghesuie să publice aceste documente, unii dintre autorii lor le fac să vadă lumina tiparului pe cheltuială proprie. Cum însă majoritatea au posibilităţi materiale reduse, apelează la edituri obscure şi din aceste motive cele mai multe dintre tipărituri apar în condiţii grafice foarte modeste, meschine chiar, şi tiraje confidenţiale. Din aceste motive redacţia noastră a hotărât să semnaleze, prin recenzii sau note de lectură, aceste cărţi pentru ca măcar cititorii noştri să ia cunoştinţă de apariţia lor. În cele ce urmează vom prezenta câteva dintre aceste cărţi document apărute în ultimul timp.

În Editura "Brad '94" din Bucureşti a apărut la începutul acestui an, în condiţii grafice modeste dar decente, cartea părintelui **Liviu Brânzaş** intitulată "Martor într-un proces moral". Înainte de a prezenta pe scurt această carte, câteva cuvinte despre autor. Liviu Brânzaş s-a născut la 16 septembrie 1930 în comuna Sumugiu, jud. Bihor. A fost arestat pentru activitate anticomunistă de foarte tânăr (era încă elev de liceu) şi a fost condamnat la 25 de ani muncă silnică. În cei 13 ani pe care i-a executat a trecut prin închisorile din Oradea, Jilava, Gherla, Aiud şi pe la mina de plumb de la Cavnic. După eliberare, credincios unui legământ pe care l-a făcut în Zarca Aiudului, a urmat Facultatea de teologie şi în 1969 a fost hirotonisit preot.

Cartea pe care o prezentăm strânge între coperţile ei o serie de interviuri luate părintelui Liviu Brânzaş de diferiţi publicişti sau de posturi de radio, cuvântări ţinute la congresele A.F.D.P.R., sau la diferite comemorări şi întâlniri ale foştilor deţinuţi politici, precum şi o serie de luări de poziţie în problemele capitale ale societăţii româneşti contemporane cum ar fi: criza morală, problema învăţământului religios, rolul bisericii în asanarea şi însănătoşirea morală a poporului român etc. În interviurile sale părintele Brânzaş evocă o serie de figuri de legendă pe care le-a cunoscut în închisorile prin care a trecut: părintele Stăniloae, părintele Ioan Berghianu, prof. George Manu, doctorul Nae Nicolau, Aurel Călin, Aristide Puiu, Nae Cojocaru, Nelu Gherasim, Ghiţă Pivin şi mulţi alţii. Întrebat de un reporter dacă are de gând să-şi aştearnă pe hârtie amintirile din închisoare, părintele Liviu Brânzaş răspunde: "Nu este permis ca să lăsăm să se aştearnă uitarea peste aceste pagini zguduitoare din istoria recentă a neamului nostru. În plus, experienţa spirituală din închisoare ar putea fi instructivă pentru sufletele tinere dornice de adevăr". Şi părintele Liviu Brânzaş care s-a mutat întru cele veşnice la 3 septembrie 1998, şi-a făcut din acest punct de vedere datoria.

La sfârşitul anului trecut a apărut în Editura "Alpha MDN" din Buzău cartea lui **Teodor Duţu** intitulată "După 50 de ani. Amintiri despre cei care nu mai sunt", vol.1, 302 p., vol.2, 290 p. Autorul, fost membru marcant al Organizaţiei de tineret a Partidului Naţional Ţărănesc, filiala Buzău a fost arestat la începutul anului 1948, într-o perioadă în care nu fusese încă înfiinţată Securitatea şi regimul comunist, deja instaurat, apela încă la serviciile fostei Siguranţe şi ale vechilor poliţişti. A fost condamnat la 10 ani temniţă grea în iunie 1948 apucând deci perioada de tranziţie de la regimul penitenciar "burghez" la cel instaurat după înfiinţarea Securităţii şi trecerea penitenciarilor de sub jurisdicţia Ministerului de Justiţie sub cea a Ministerului de Interne. Înzestrat cu o memorie prodogioasă şi cu un spirit de observaţie deosebit, Teodor Duţu reuşeşte o frescă a vieţii penitenciare din perioada 1948-1953. Deşi scrisă discret *pro domo*, autorul ei fiind uneori poate prea subiectiv în prezentarea unor personalităţi ori în descrierea unor situaţii, cartea aceasta are, pe lângă o reală valoare literară şi stilistică, o incontestabilă valoare de document. În aceşti primi cinci ani ai detenţiei sale, autorul a trecut prin aresturile de la Interne şi de la Uranus şi prin penitenciarele Jilava, Aiud şi Făgăraş. La Aiud a stat aproape doi ani în Zarca unde a cunoscut pe majoritatea personalităţilor întemniţate în această sinistră izolare. A cunoscut pe foarte mulţi dintre foştii demnitari antonescieni (prof. Ion Petrovici, prof. Petre Tomescu, generalii Pantazi, Dobre, Jienescu, Şova etc.), pe majoritatea generalilor şi militarilor condamnaţi pentru pretinse crime de război, precum şi pe cei din lotul ziariştilor (Nichifor Crainic, Radu Gyr, Petre Strhan, Romulus Seineanu, Romulus Dianu, Popescu Prundeni, George Cuza etc.). A fost fascinat de personalitatea lui Mircea Vulcănescu, de Nichifor Crainic, de profesorul Geprge Manu, de Istrate Micescu, de Constantin Tonegaru şi de mulţi alţii cărora le-a dedicat zeci de pagini, furnizând despre ei informaţii pe care cei ce vor scrie istoria acestei perioade, va trebui să le ia în consideraţie.

În Editura "Ramida" din Bucureşti a apărut, la începutul acestui an, cartea lui **Ion Hânguleşteleanu**, intitulată "Pe urmele destinului. Amintiri de pe front şi din captivitate (1941-1954)". Ofiţer de rezervă, învăţătorul Ion Hânguleşteanu a fost concentrat şi trimis în linia întâia încă de la începutul războiului. În noiembrie 1942 a căzut prizonier la Cotul Donului şi din acel moment a început, pentru el şi pentru mulţi ca el, "Drumul Golgotei". După luni de zile de mers când cu trenul, când pe jos în marşuri forţate prin nămeţii de zăpadă, la jumătatea lui ianuarie 1943 a ajuns în lagărul de la Oranki, împărtăşind soarta tuturor ofiţerilor români internaţi în acest lagăr. După repatrierea majorităţii prizonierilor români în 1948, el şi alţii ca el aveau să mai rămână încă şase ani în Rusia învinuit împreună cu alţii de "crime de război". În februarie 1949 a fost judecat într-un simulacru de proces şi condamnat la 25 ani muncă silnică pentru pretinse crime de război. Beneficiind de decretul de amnistie care s-a dat după moartea lui Stalin, în decembrie 1953 este şi el repatriat împreună cu ultimul lot de circa trei sute de ofiţeri români. Înzestrat cu un remarcabil talent de povestitor, el povesteşte în cartea de faţă, cu nerv şi cu umor uneori, peripeţiile trăite de el şi de camarazii lui de suferinţă, în gulagul sovietic. Impresionant este capitolul în cre povesteşte felul cum au fost primiţi de autorităţile româneşti la repatriere. "S-au purtat cu noi mai rău decât ruşii... ne-au îmbarcat în vagoane dubă, ne-au zăvorât şi la fiecare uşă au pus câte o santinelă cu pistolul mitralieră gata încărcat... Către orele 7 dimineaţa am coborât şi am trecut pe sub furcile caudine ale fraţilor noştri români. Se crease un coridor de soldaţi şi de o parte şi de alta, toţi cu baionetele puse la armă... iar în curtea închisorii, ne-a încercuit un pluton de soldaţi, cu câini lupi fără botniţe". Într-adevăr, autorităţile comuniste din România s-au purtat cu aceşti "eroi ai neamului", nu inuman, ci de-a dreptul criminal. În loc să-i pună imediat în libertate, i-au ţinut închişi mai bine de o lună la Jilava şi la Văcăreşti, i-au supus la interogatorii umilitoare şi i-au ameninţat că dacă nu-şi vor ţine gura şi vor povesti ceea ce li s-a întâmplat în Uniunea Sovietică, vor fi arestaţi. Din aceste motive cartea învăţătorului Ion Hânguleşteanu, pe lângă valoarea de carte document pe care o are, se constituie şi într-un veritabil act de acuzare împotriva regimului comunist din România.

NICU PĂUN

SUB FALDURILE DRAPELULUI TRICOLOR

În Editura "Pentru Viaţă" din Braşov a apărut în 1999 cartea lui **Nicu Păun** intitulată "Sub faldurile drapelului tricolor", carte în care autorul evocă amintiri legate de viaţa ostăşească de la încorporarea sa cu gradul de soldat T.R. şi până la sfârşitul războiului în mai 1945. Fiind un fin observator al firii omeneşti reuşeşte câteva interesante portrete ale unor ofiţeri activi sau de rezervă, precum şi ale unor simpli soldaţi. Face de asemenea, unele interesante şi pertinente observaţii în legătură cu evenimentele şi cu luptele la care a participat atât pe frontul de Est cât şi pe cel din Vest. Relatează, printre altele, cu lux de amănunte felul cum s-a făcut evacuarea ostaşilor din Crimeea, pe mare, precum şi primejdiile prin care au trecut până au ajuns în portul Constanţa. Evocă de asemenea, numeroase bătălii la care a participat, cartea constituindu-se din acest punct de vedere într-un veritabil "Jurnal de război".

Tot în cursul anului 1999 a apărut la Editura "Bonifaciu" din Bucureşti o carte autobiografică semnată de **Alexandru Popşor** şi intitulată "Trecutul, sământă rodnică de viitor". Deşi autorul a executat 15 ani de închisoare (1948-1963) despre acest lucru vorbeşte foarte puţin în carte. În schimb evocă pe larg cadrul geografic şi istoric, precum şi climatul spiritual şi cultural în care a trăit şi s-a format ca om şi ca intelectual. Mai întâi evocă satul natal cu oamenii şi cu splendorile lui, apoi anii petrecuţi la Liceul "Alexandru Papiu Ilarian" din Târgul Mureş pentru ca apoi să insiste în mod deosebit asupra Universităţii din Cluj, scoţând în evidenţă rolul pe care această instituţie l-a avut în formarea generaţiilor de intelectuali din perioada de după înfăptuirea României Mari. Evocă, cu această ocazie figurile unor profesori care prin personalitatea lor au sporit prestigiul acestui locaş de cultură. Printre aceştia se numără: George Vâlsan care a fost chemat în 1919 de Comisia prezidată de Sextil Puşcariu, de la catedra de geografie a Universităţii din Iaşi, ca să organizeze învăţământul geografic la Universitatea din Cluj, Ion Lupaş, profesor la catedra de istorie a Universităţii din Cluj, Alexandru Lapedatu, profesor de istorie veche românească, Ion Moga, Emil Racoviţă, Dan Rădulescu, Petre Sergescu şi, bineînţeles, Octavian Goga şi Lucian Blaga. Asupra acestora doi din urmă se opreşte mai mult prezentându-le opera şi convingerile politice. Se ocupă apoi de viaţa studenţească scoţând în evidenţă rolul pe care l-a jucat tineretul universitar în problemele vitale ale României întregite.

În concluzie, cartea lui Alexandru Popşor poate constitui un adevărat îndreptar pentru tineretul debusolat de astăzi.

Demostene ANDRONESCU

RADU GYR

UN SFERT DE VEAC DE LA MOARTE

Luna trecută, în ajunul Sfintelor Paști, s-au împlinit 25 de ani de la moartea lui Radu Gyr (Radu Demetrescu, n. 2 martie 1905, la Câmpulung Muscel – m. 29 aprilie 1975, la București), marele rapsod al "sfintei tinereți legionare" și (des)cântătorul crucificat al temnițelor comuniste, una dintre figurile umane și artistice cele mai complexe și mai mucenicite din România secolului XX.

Poet, dramaturg, eseist, gazetar, doctor în litere și conferențiar universitar (din școala – adeseori pe nedrept hulită – a ingeniosului teoretician și critic literar tradiționalist Mihail Dragomirescu), de mai multe ori laureat (1926, 1927, 1928 și 1939) al Societății Scriitorilor Români, Institutului pentru Literatură și Academiei Române, comandant legionar și director general al teatrelor în timpul scurtei guvernări legionare, Radu Gyr a împărtășit crezul și prigoana camarazilor săi sub toate cele trei regimuri de dictatură (carlist, antonescian și comunist), însumând 20 de ani de detenție politică (la care se adaugă și trimiterea abuzivă pe frontul de Răsărit).

A debutat absolut la 14 ani, cu poemul dramatic *În munți*, publicat în revista Liceului "Carol I" din Craiova, al cărui elev a fost. Devenit student al Facultății de Litere și Filosofie a Universității București, debutează editorial în 1924, cu volumul *Liniști de schituri*. Până în 1944 a mai publicat următoarele volume de versuri: *Plânge Strâmbă-Lemne* (1927), *Cerbul de lumină* (1928), *Stele pentru leagăn* (1936), *Cununi uscate* (1938), *Corabia cu tufănici* (poem dramatic – "comedie vegetală", 1939), *Poeme de război* (1942), *Balade* (1943), precum și o serie de povești versificate. A publicat, de asemenea, trei interesante studii critice (la origine – sau ulterior – cursuri universitare): unul despre *Învierea* lui Lev Tolstoi (1927), unul despre eposul sârbesc (1936, în colab. cu folcloristul Anton Balotă) și unul despre evoluția criticii estetice și curentele de avangardă (1937). Sub formă de broșuri, i-au apărut de-a lungul vremii și o seamă de conferințe (*Studențimea și idealul spiritual, Femeia în eroismul spiritual, moral și național* etc.). A colaborat la numeroase publicații ale vremii, printre care *Gândirea, Ramuri, Universul literar, Convorbiri literare, Adevărul literar și artistic, Revista Fundațiilor Regale, Falanga, Cuvântul, Axa, Sfarmă-Piatră, Buna Vestire* etc. Din 1963, după eliberarea din temnițele comuniste, este silit să colaboreze – ca și Nichifor Crainic, celălalt poet exponențial al închisorilor – la Glasul Patriei (mai târziu, *Tribuna României*), dar, practic, este scos din circuitul valorilor publice (în țară, numai criticul Nicolae Manolescu are îndrăzneala să-l antologheze, în 1968, în vol. II din *Poezia română modernă*, desigur nu cu bucățile cele mai reprezentative).

După 1989, în ciuda faptului că versurile sale (inclusiv cele din închisoare – în cea mai mare parte memorate de regretatul Dumitru Cristea – și din ultimii ani ai vieții) au fost editate sau reeditate cu oarecare constanță (mai ales la editurile «Marineasa» din Timișoara și «Vremea» din București, de obicei în îngrijirea fiicei poetului, d-na Simonne Carmen Popa), Radu Gyr rămâne un nume prigonit, puțin cunoscut generațiilor mai tinere. De asemenea, se lasă așteptată o ediție critică integrală a versurilor sale, realizată cu pietate, dar și cu profesionalism.

Acoperind întreaga gamă a poeticului, de la ludic la liturgic, Radu Gyr rămâne, înainte de toate, poetul cavalcadelor sublime și al visurilor cruciate, luptător și mărturisitor al unei generații răstignite, a cărei tragică măreție e tot ce va rămâne mai semnificativ din istoria românească a secolului care stă să se încheie.

Omagiindu-l pe marele poet oltean, am inclus în pagina de față una dintre poeziile sale mai puțin cunoscute (dar de un rar rafinament estetic), reprodusă din *Universul literar* (10 febr. 1940, p. 1), precum și câteva fragmente din cuvântul său de apărare în fața așa-zisului "Tribunal al Poporului" (2 iunie 1945), preluate din vol. *Radiografia dreptei românești (1927-1941)*, Ed. FF Press, București, 1996, pp. 315-318 (textul integral a apărut în *Adevărul literar și artistic*, nr. 207-208/1994). (R. C.)

BALADĂ PENTRU MIEZ DE NOAPTE

Trei inși beau, noaptea, într-un han.
Fumează, lampă, în tavan,
Vânt nordic, urlă-n bărăgan!
Și unu-a zis cu glas sticlos:
Mi-e visul viermuit în os...
Cazi, mână putredă, în jos,
Altul gemu scrâșnit din dinți:
Iubito, azi pe cine-alinți?
Iubito, azi pe cine minți?
Și cel de-al treilea tăcea.
Obraji de lut, frunte de stea,
Sgudue, vânt, în gergevea!
Cu ochii vineți de venin,
privea-n paharul încă plin.
Ce-arăți în fund, pahar cu vin?...
Genu întâiul: Mâine chiar
să-ți colcăi viermii, leș murdar.
Fii mușuroi și furnicar!
Iar celălalt: Chiar mâine-n zori
voi fi un scrânciob pentru ciori.
Să țipe corbi croncănitori!...
Dar cel de-al treilea tăcea.
Obraji de lut, fruntea de stea
Privea paharul și nu bea.
Și ei i-au zis: Tu nu blestemi,
nu bei și moartea nu ți-o chemi,
Tu, ochiu, nu plângi, tu, piept, nu gemi,
Când noi vom coace stârvuri grele,
vei trece troenit de stele,
iubind, cântând, visând sub ele!...
Și ei au plâns și au gemut,
dar el a râs și a tăcut,
a râs de ei și n-a băut.
În zori s-au împărțit apoi
pe trei poteci, spre zariști noi,
Să sune vânt, să bată ploi!
Și dimineață prinse-n drum
pe-ntâiul călăreț de fum
spre zări de vis, pe murg de scrum.
Dormea al doilea din ei
pe sâni și brațe de femei,
De-acum să uite ochii ei!
Ci luna a spoit cu var
în ștreang pe-al treilea drumar....
Leagănă-l, creangă de arțar!
Cu fruntea mută de pământ,
cu ochi adânci ca un mormânt...
Întoarce-l, lună, - bate-l, vânt!

DIN ULTIMUL CUVÂNT AL LUI RADU GYR LA PROCESUL DIN 1945

Domnule Președinte, Domnilor Judecători ai Poporului,

...Eu am avut o credință. Și am iubit-o. Dacă aș spune altfel, dacă aș tăgădui-o, Dvs. toți ar trebui să mă scuipați în obraz. Indiferent dacă această credință a mea apare, astăzi, bună sau rea, întemeiată sau greșită, ea a fost, pentru mine, o credință adevărată. I-am dăruit sufletul meu, i-am închinat fruntea mea. Cu atât mai intens sufăr azi, când o văd însângerată de moarte.

Prăbușiri de idealuri, năruiri de aspirații înregistrăm cu toții. Și, poate, uneori greșim tocmai în credințele noastre cele mai curate, cele mai cinstite. Istoria va vedea unde am greșit și unde nu (...)

Actul de acuzare reține, din toată acea "circulară", datată 14 Octombrie 1940 și aflată în dosarul meu la fila 79, numai ... titlul și semnătura! Faptul de a fi utilizat formula camarade și de a fi iscălit comandant legionar a fost socotit atât de primejdios, de subversiv, încât se cuveneau neapărat menționate într-o ordonanță definitivă care mă acuza de... crimă de război și de dezastrul țării!

(Acuzarea: Domnule Radu Gyr, noi am citat acea «circulară» numai pentru a stabili calitatea dumitale de «comandant legionar»!").

Numai pentru atât? Dar nu era nevoie de atâta zel și de atâta efort, căci eu însumi declarasem fosta mea calitate de "comandant legionar», chiar în cursul primului meu interogatoriu, la 29 Martie. Totuși, eu vă voi ruga, Domnilor Judecători ai Poporului, să-mi îngăduiți lectura integrală a faimoasei "circulare" criminale, ca să vă dați bine seama în ce fel instigasem eu la "violențe" și "atrocități" pe legionarii din teatre: "Camarade, încă o dată de la d-ta aștept întâiul exemplu și aici, în teatru. Fii corect, răbdător, modest și acum, în vremea biruinței, așa cum ai fost și în timpul prigoanei. Fii primul la datorie, la muncă, la sacrificiu. Înăbușă interesele personale și privește, cu încredere și avânt, numai spre realizarea unui alt destin al Artei românești. Demn, corect, muncitor, gata de jertfă, să fii, permanent, întâiul exemplu pe linia morală. Trăiască Legiunea și Căpitanul. Semnat: Comandant legionar Radu Gyr" (...)

Răsfoindu-mi-se pomenita activitate (legionară), mi se impută un articol publicat la 15 Ianuarie 1938 și îndreptat împotriva fostului ministru Victor Iamandi. Articolul era intitulat Amurgul unei bestii și se raporta, fără ocolișuri, la asasinarea unor foști camarazi ai mei – Virgil Teodorescu, Niță Constantin, Sterie Ciumetti și alți șapte – din ordinul lui V. Iamandi. Îl reproșam fostului ministru de Interne sângele nevinovat care îi năclăise mâinile și sufletul. Da, l-am atacat violent pe Iamandi. Dar, mă întreb, am atacat oare un stâlp al democrației, pentru ca azi, în numele democrației, să i se poată lua apărarea? Nu, Iamandi a devenit, cum se știe, un stâlp al dictaturii carliste, iar Domniile voastre nu puteți să mă învinuiți pentru atacurile mele împotriva unei unelte dictatoriale... Altminteri, unde v-ar fi consecvența?! (...)

Nu vreau însă să trec peste acest capitol al acuzării fără să mă întreb de ce onoratul Minister Public n-a cules, din toată activitatea mea gazetărească din paginile ***Bunei Vestiri*** *(1937-1938), și atitudinile mele cele mai frecvente, incluse în articolele gâlgâitoare de atacuri împotriva corupției, de orișiunde ar fi venit ea, a dezmățului și a panglicarismului politic? Fiindcă asta era lupta mea adevărată prin presă (...)*

*O altă învinuire formulată împotriva mea a fost aceea de "spirit rasial", de "ură de rasă", de "antisemitism". V-am arătat în ce consta antisemitismul meu teoretic. Să-l vedem și practic, aplicat pe teren. Apărarea, prin D-l avocat Emil Caliga, v-a citit aseară câteva depoziții găsite în dosarul meu, depoziții ale unor martori evrei audiați în cursul instrucției: Maria Sandu-Holerman, Al. Marius, Marin Rosu-Goldenberg, Petru Comarnescu și Otilia Cazimir. Din ele ați putut vedea clar cum l-am prigonit eu pe evrei. Și asta, când? Atunci când eram director general al teatrelor în plin regim legionar, când mă puteam manifesta în voie cu toate patimile și urile mele. Așa mi-am dat eu arama pe față: creând teatre (***Barașeum***) pentru evrei...*

Grupaj realizat de Răzvan CODRESCU

Editura PUNCTE CARDINALE
B.R.D. Sucursala SIBIU
Cont nr. 251100996517509

Gabriel CONSTANTINESCU (director),
Răzvan CODRESCU (redactor șef),
Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct),
Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR, Florea TIBERIAN
Adresa Redacției: 2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii 109, tel. 069/422536

Tehnoredactare computerizată "PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L Printing Company